La Repartidora.

D. I. T. P.

27

LA REPARTIDORA.

SARSUELA EN DOS ACTES Y EN VERS.

LA REPARTIDORA

SARSUELA EN DOS ACTES Y EN VERS

lletra de

D. I. T. P.

MÚSICA DE

D. JOSEPH CARRERAS.

AB LLICENCIA.

MANRESA

IMPREMPTA DE SANT JOSEPH, PICAS, 8.

1890.

PERSONATJES

REY.	CIUTADÁ 1.
ALCALDE.	CIUTADÁ 2.
FRUCTÓS.	CIUTADÁ 3.
GERONI.	PATJE.
MARRECH.	

Poble.— Guardias.

La acció passa en una nació que per are no es en aquet mon, pero que podría serhi.

ACTE PRIMER.

Saló del palacio real, al mitj, al fondo una rica taula ab un gran silló ó cadira, á cada costat dos ó tres cadiras mes, ó las que 's necessitin. Porta interior á un costat, y porta per sortir á fora al altre costat. Al aixecarse lo teló apareix lo Rey sentat en dit silló ó cadira junt á la taula, rodeijat del poble que li felicita las Pasquas de Resurrecció ab lo següent

Coro.

Ja los cants d' *alleluya* se senten
Per tot ressonar,
Las campanas repican y venten
Sens may reposar.
Eixas festas de Pasqua florida
Passéulas, Senyor,
Ab salut y ventura sens mida
Y pau en lo cor.

Recitat.

Rey. Vostres obsequis senzills
Me son, vassalls estimats,
Tant acceptes y tant grats

Com si 'ls rebés dels meus fills;
Qu' en mon regne 'l qu' es zelós
Del cumpliment de ma lley,
En mí no trobará un rey,
Sino un pare bondadós.
Per xó 't desitjo igualment,
Estimat poble, que aquestas
Solemnes y alegres festas
Las passis ben felisment.

ALC. ¡Viva 'l nostre Rey!

TOTS. ¡Viva!...

REY. Gracias, gracias, poble meu.

ALC. Si escoltarnos vos dignéu...

REY. En axó mon gust estriba.

ALC. Diu que amenassa ruína
La Casa Consistorial;
Digueúnos, donchs, quin local
Al Ajuntament destina
Per celebrar las reunions,
Y pendre *acuerdos*... en fí...

REY. En lo meu palau, aquí
Podéu tenir las sesions.

ALC. Vol fernos sa Magestat
Massa favor, ¿oy qu' es cert?

(Girantse als companys.)

MAR. Si be sa casa 'ns ha ofert, *(Ab intenció.)*
No abusém de sa bondat.

ALC. Si, sí, bon Rey y Senyor,
La vostra oferta acceptém
Y creguéu no abusarém
De vostre *real* amor.
Y ab vostre *real* llicencia
Nos retirém, y dins poch
Vindrém á pendre en eix lloch
Acuerdos de trascendencia.
Entretant ab gust vos dém
La *permanencia*, vull dir
Per si 'us digneu presidir
Los *acuerdos* que farém.

REY. Mil gracias, sou molt galants.

(Se 'n van; entretant diu apart lo Marrech:)

MAR. (Aquesta colla de lerdos
Ab sos ditxosos *acuerdos*
Desbaratarán mos plans.)

ESCENA SEGONA.

REY.

Música.

Pacífichs y fiels súbdits
Tindrá un Monarca,
Si sap ell gobernarlos
Segons Deu mana;
Mes si 'ls goberna
A lo lliberalesco
Li farán guerra.

Puig que las lleys humanas
Qu' en las divinas
No están del tot basadas,
Son tiranías.
Llavors lo poble
Contra 'l tirá 's rebela
Com un sol home.

(Entra lo patje per la porta interior.)

ESCENA TERCERA.

REY — PATJE.

Recitat.

PAT. Senyor! *(Desde l' umbral de la porta.)*
REY. *(Ab amabilitat.)*
Entra, ¿que 'm vols dir?

PAT. Diu sa Magestat la Reyna *(Entrant.)*
Que si Vos no teniu feyna
Voldría á passeig sortir.

REY. Ja hi vaig; antes dech posar
En lo teu coneixement
Qu' he dat al Ajuntament
Llicencia per celebrar
Las sessions en est local;
Puig se m' ha notificat
Qu' está en ruinós estat
La Casa Consistorial.
(Se 'n va, y lo Patje saluda.)

ESCENA QUARTA.

PATJE.

Recitat.

Eix Rey es model de reys,
¡Si tots fossin com aquet!
Dócil com un anyellet
Per los que acatan sas lleys.
No te enveija ni ambició,
Es dir, ambició sí 'n te,
Ne te de fe 'l major be
Possible á nostra nació.
Y com no es Rey de cartró
Com molts d' aquets qu' ara s' usan,
Los seus vassalls no n' abusan
Per mes que 'l vegin tant bo.
Y com home d' experiencia
De ningú 's fía, ell mateix
Sos consellers esculleix
Posanthi homes de conciencia.
De la industria es protector
Del comers y agricultura;
Y aixís, no sols assegura
La feyna al trevallador,

Sino que 'l país prospera,
Y 'ls vassalls están contents,
Y no hi ha pronunciaments,
Y l' ordre jamay s' altera.
  Gracias á sa intransigencia
En la doctrina católica,
Tot eixa farda diabólica,
Tota aquesta pestilencia
De masons y protestants,
Impíos, esperitistas,
Ateos, materialistas,
Y altres indignes farsants,
May aquí ha arrelat mica
Tant venenosa llavor;
En eixa terra l' error
No hi va be, no hi fructifica.
  Tampoch hi poden medrar
Los vils mercaders polítichs:
Eixos sers baixos, raquítichs
Que viuhen sols d' explotar.
Puig sap be que sens remey
Es perduda una nació
Si no ostenta son pendó
Lo lema: Deu, Patria y Rey.

ALC. Si sa Real Magestat... *(Desde fora.)*

PAT. *(Obrint la porta.)*
¿Quí demana? ¿ha, son vostés?
Entrin, segons tinch entés
Lo Rey los ha autorisat...

ALC. Per fe 'ls *acuerdos* aquí.

(Entra lo Ajuntament, que 'l forman lo Alcalde, lo Marrech, Fructós, Geroni y varios individuos mes segons la capacitat del teatre.)

ESCENA QUINTA.

PATJE *y los del Ajuntament.*

Recitat.

ALC. ¿Nó hi ha 'l Rey?

PAT. A passeig es.
MAR. (Tant de bo may mes tornés) *(Apart.)*
ALC. Donchs no podrá presidí‘...
Bueno, presidiu vos, Patje.
MAR. (¡Qué diantre tanta insistencia!) *(Apart)*
PAT. *(Al Alcalde.)*
Gracias, no es de ma incumbencia,
Y tinch feyna abaix. *(Se ‘n va.)*

ESCENA SEXTA.

Los del Ajuntament.

Recitat.

ALC. Donchs, vatja,
Hauré de presidir jo
(Se senta en lo silló, los demés en cadiras.)
MAR. (Ja respiro) *(Apart.)*
ALC. Comensém.
Primerament llegirém
Lo *acuerdo* de la sessió
De la setmana passada.
MAR. No cal, no; no perdém temps
Ja ‘ls ne declarém exemps
Y la dém per aprobada,
¿Nó es vritat companys?
TOTS. Si, sí.
ALC. Donchs ara só de parer
Que lo primer que hem de fer,
Segons me sembla á n‘ á mí,
Es un *acuerdo* pel Rey,
Perque ‘m sembla que ho mereix,
Dihentli que se li agraheix
Per tots lo real servey
Que avuy nos ha dispensat
De deixar qu‘ en son palau
Fem nostres *acuerdos*...
MAR. (Au, *(Apart.)*

Mes *acuerdos.*)

GER. Ben pensat.

MAR. Protesto.

ALC. ¿Per quín motiu?

MAR. Home, ho veu prou desde luego
Tothom que no sigui cego.
(*Ab énfasis.*)
L' home té de ser altiu,
Y per rahó natural
Coneix sens altres rahons
Que certas humillacions
Lo degradan en grau alt.
Aquest rastrer servilisme
Que avuy á tots nos domina,
¿Sabéu hont nos encamina?
A n' al temps del despotisme.
L' home es libre é inteligent,
Y ningú está facultat
D' atentá á sa llibertat,
Qu' es lo dó mes excel-lent.
Obriu la historia y llegiu...

ALC. Ne sé molt poch de llegí!

MAR. Ja ho sé, y 'm dol, perque allí
Veuría 'l retrato viu
De certas generacions
Que sacudirse han sabut
Lo jou de la esclavitut
Dels tirans y reyetons.

ALC. Vosté sap parlar molt bé,
Pero aquí no l' enteném:
Los *acuerdos* los preném
Molt diferent de vosté.
Lo que deya l' altre dia
Del *porgrés* y la *mocrácia*
Y alló de la *diplomácia*
Y de la filosofía,
May, fins á l' hora present,
N' he pogut treure 'l *trallat.*

FRUC. A tots nos haurá passat
Si fá ó no fá igualment.

MAR. No estranyo que mon llenguatje
Vos sigui una cosa nova;

Ans al contrari, això 'm proba
Que aquest país es... salvatje.

ALC. ¡Protesto!

TOTS. ¡Protestém tots!

ALC. ¡Que reculi la paraula! *(Enfadat.)*
(Dant un cop de puny á la taula.)

MAR. Bueno, no ensorri la taula...

ALC. Donchs no digui semblants mots.

MAR. Vull dir que en aquets paíssos
Encare hi ha esclavitut;
Los que jo he recorregut
Son més libres y felissos.

ALC. Be, be, ¿per quína rahó
Al *acuerdo* de donar
Gracias al Rey, vosté apar
Que 'ns hi fá la oposició?

MAR. Perque estéu en un error:
Si 'l Rey venir aquí 'ns deixa,
Per mí no es cap cosa aqueixa
Que se 'n puga dir favor,
Perque 'l palau no es pas seu.

ALC. ¿No es seu? donchs de quí será?

MAR. Es del poble soberá,
Es ben nostre, ¿ho entenéu?
Es Rey perque l' en vam fer,
Mès tots units, si volém,
Fins destronarlo podém
Perque 'l poble te 'l poder.
Així ho fá tota nació
Hont s' inspira 'l que goberna
En la llibertat moderna
Y en la civilisació...

GER. Jo demano la paraula.

ALC. ¿Perqué la vols, animal?

GER. A una *ilusió* personal
Haig de contestar, no es maula.

ALC. Digas, au.

GER. Segons indicis...
¿No es vritat, Marrech, que alló
De la... la... *cilisació*
Deu ser cosa de cilicis? *(Riallas.)*

MAR. Es lo benestar dels pobles.

¡Ditxosos si la mantenen
La civilisació! tenen
Sobre tots ventatjas dobles.
Los pot lliurar de molts mals,
Dona á l' home llibertat,
Fraternitat, igualtat,
Perque nos fá á tots iguals.
Pero aquí tot vá al revés:
Aquí 'ls pobres trevallém,
Y arengadas sols menjém;
Mentres que 'ls que no fan rés,
Com lo Rey, lo gobernant,
Rentistas y propietaris
Y altres tants estrafalaris
Qu' están sempre passeijant,
Se menjan la sopa boba
Posantse de panxa al sol,
Mentres que 'l pobre si vol
Menjar pa y ferse la roba
Que per son ús necessita,
Ha de suar tot lo dia.
Digueme: ¿eixa anomalía
No es ben repugnant, no irrita?

(Tots callan admirats del discurs de 'n Marrech)

FRUC. ¡Jo 't foll! te rahó 'l Marrech!
Perque á n' á mí també 'm cou
Que 'ls vagos menjin pá tou
Y nosaltres 'l pá sech.

ALC. Home, axó no val la pena
De que nos hi encaparrém;
¿Qué hi podem fer si no habém
Nascut ab la fló... á la esquena?

MAR. Units, prou pot remediarse,
Jo la esperansa no perdo.

ALC. Bueno, proposi un *acuerdo*,
Y si es digne d' acceptarse...

MAR. Prou, lo més convenient fora
Presentá al Rey nostres mals,
Anyadint que per curáls'
Volém la Repartidora.

ALC. No sé qu' es.

FRUC. Ni jó tampoch.

TOTS. Jó menos.
MAR. Ja 'us ho diré.
ALC. Bueno, digui, y si convé...
Jó 'l pare del poble soch.
MAR. Com diu son nom clarament,
Repartidora vol dir
Que 'ls bens s' han de repartir
Per igual entre la gent.
TOTS. ¡Molt be! molt be!
MAR. Axís
Tots terra y casa tindrém...
Y lloguer no pagarém...
Y 'l poble será felís.
ALC. ¡Visca 'l Marrech!
TOTS. ¡Visca!
ARC. Avuy
D' aquest *acuerdo* que fem
Noticia al Rey donarém.
Vosté, senyor Marrech, vuy
Que m' ajudi en aquest punt,
Que com te bon picarol, *(La llengua.)*
Fará més vosté tot sol
Que jó y 'ls altres en junt.
(Rey y Patje, apareixen en lo fondo sens ser vistos)
PAT. Desde aquí ho he sentit tot,
Y es tal com vos he explicat.
REY. Está be, estich enterat.
Ves, y no 'n digas un mot.
(Patje se 'n vá.)
(Apareix lo Rey per la porta interior, tots se aixecan al veurerlo, y lo Alcalde deixa lo silló y s' hi assenta lo Rey, permaneixent drets tots los demés.)

ESCENA SÉPTIMA.

REY *y Ajuntament.*

Recitat.

ALC. Si nostre Rey benvolgut

Vol oirnos un moment,
Li darém coneixement
Del *acuerdo* qu' hem tingut.

(Lo Rey los signa que s' assentin, y ho fan)

Música.

ALC. La vida n' es molt trista
Pels pobres y 'ls pagesos,
Trevallan tot lo dia
Y menjan pá moreno;
En tant que 'ls propietaris,
De panxa al sol estesos,
Los bons bossins endrapan,
Y això mereix arretglo.

REY. També só amich dels pobres
Y goso en protegirlos;
De mos vassalls y subdits
Son los que més estimo.
Diguéu, donchs, per quins medis
Penséu afavorirlos,
Tindréu lo meu apoyo
Si dignes d' ell los miro.

ALC. Lo nostre gran projecte
Per redimir al pobre
Es que 's decreti prompte
La lley Repartidora.

REY. Aquesta lley ignoro,
Y per mí es cosa nova.
Espliqueumho una mica
Sino 'm quedo á las foscas.

MAR. Lo nom Repartidora
En llenguatje modern
Es nom que significa
Repartició de bens.

REY. Gran novetat es eixa
Y 'm causa admiració,
Tal moda no sabia
Qu' existís en lo mon.
Ab la Repartidora

Creyéu felissos ser.
¡Ay pobres de vosaltres
Si vos la concedesch.

Lo Rey canta aquets versos á duo ab lo Marrech que canta aquets altres:

MAR. Ab la Repartidora
Creyém felissos ser,
¡Ditxosos de nosaltres
Si nos la concedeix!

Lo Rey y Marrech repeteixen lo cant, y lo Alcalde los acompanya ab lo següent, fent terceto.

ALC. Sa Magestad decreti
Aquesta nova lley,
Y ja veurá los pobles
Que felissos serém.

Acabat lo terceto, cantan tots plegats lo següent

Coro.

La Repartidora
Tots li demaném
Que ha de ser pel pobre
Lo millor remey.
Decrétila prompte
Lo nostre bon Rey
Y lo poble en massa
Besará sos peus.

Recitat.

REY. Desitjo, aymat poble meu
A ta petició accedir,
Puig en protegir al pobre
Hi goso, com vos he dit.
Faréu una llista exacte
De lo que tenen los richs
Y tot altre propietari,
Per comensá á repartir.

TOTS. Be, molt be.

ALC. ¡Viva 'l Rey!
TOTS. ¡Viva!...
REY. Y ara los que sou aquí
Y que teniu dugas vinyas
Doneune una desseguit
A aquells que no 'n tenen cap,
Puig que correspont aixís.
VARIAS VEUS. ¡No! no! aixó de cap manera!
REY. ¿Donchs cóm voléu repartir
Sens voler dar ¡egoistas!
La mitat del que teniu
A aquells que no tenen res?
(Pausa.)
ALC. Bah, bah, ja estém be aixís.
MAR. Be, m' acut un altre medi
Pels pobres afavorir,
Que al mateix temps que 'ls farém
Ditxosos, felissos, richs,
Nosaltres tindrém la honra
De posar á aquest país
Lo progrés y la igualtat,
Y de plantar la bandera
De la civilisació...
REY. Ves dihent, que en escoltarte
Cap inconvenient hi tinch.
MAR. Donchs bueno, á n' á mí 'm sembla
Que podria ferse aixís:
A tots los contribuyents
Ferlos pagar quatre ó cinch
Vegadas més del que pagan,
Y perque no hi hagi crits,
Passarlos un duro diari
Cada dia al dematí,
Y no solament á n' ells
Sino á tothom, es á dir,
A cada individuo ¿entén?
Y d' aquest modo es ben vist
Que no hi hauría cap pobre
Perque tothom fora rich
Ab un duro cada dia,
De renda ¿no es cert?
TOTS. Sí, sí.

¡Visca 'l Marrech!

ALC. Tant sols falta
Que 'l Rey hi vulga accedir.

REY. Per ma part, aymats vassalls,
Cap inconvenient hi tinch.
Ja demá mateix lo duro
Comensaré á repartir.

Música.

REY. ¡Ay pobre poble,
Qu' ets ignorant!
Viurás de renda
Morint de fam.

Mentres lo Rey canta aquest solo, lo Ajuntament ó poble canta lo seguent:

Coro.

¡Visca 'l Rey que 'ns fá felissos!
Ara sí viurém de renda,
No hi haurá may més cap pobre,
No hi haurá may més miseria.

TELÓ.

FI DEL PRIMER ACTE

ACTE SEGON.

DECORACIÓ DE CARRER.

Al aixecarse lo teló apareix lo poble, menos Marrech, tothom va vestit de las festas; alguns ab trajo de senyor, y tots passeijantse molt satisfets y cantan lo següent:

Coro.

Ay quina vida
Mes regalada,
Menjar y béurer
Y passeijarse.
Café y bons puros
Diné á la butxaca,
Vestits de *luco*,
Res d' aixó 'ns falta.

Recitat.

ALC. Jo no 'm creya que 'l Marrech
Tingués tant talent, veyas,
Miréu que te unas ideyas...
FRUC. Capissa molt.

GER. Jo ho crech,
Com que ha seguit tants paíssos
Ha estudiat totas las lleys
Que tenen los altres reys
Per fer als pobles felissos.

FRUC. ¡Es una cosa estupenda!
May hauría dit que aixó
De la *savalisació*
Volgués dir viure de renda.

GER. De ficarme tinch intent
Al cassino dels senyors.

FRUC. Si t' hi ficas, jo allavors
Me fico á n' al del Foment.

ALC. Hasta podém demanar
Per ficarns' á tots los altres
¿Quí mes guapos que nosaltres
Vivint de renda?

GER. *(y altres.)* Está clar.

ALC. ¡Qué tous havíam sigut!
¡Viure com trevalladors
Podent viure com senyors!

FRUC. Molt, y si no hagués vingut
Lo Marrech, eternament
Hauríam fet lo mateix.

ALC. Vamos lo Marrech mereix
Que se li alsi un *manument*.

TOTS. Sí, sí. *(Entra lo Marrech.)*

ESCENA SEGONA.

MARRECH *y poble.*

Recitat.

ALC. Ola, Marrech, escolta,
No 't dich vosté...

MAR. Tot es hú.

ALC. Ara parlavam de tú,
Puig nostra admiració es molta

Al veure que 'l teu talent
Nos du la felicitat,
Trayentnos del trist estat
En qu' estavam tots jeyent.
Tú ab la *savalisació*.
Y la *igoltat* y 'l *porgrés*,
Y la *mocracia* y demés
Que ara no 'm recordo jo...

MAR. (¡Y qué entusiasmats los tinch!) *(Apart.)*

ALC. Has lograt sens gran esfors
Convertirnos en senyors...

MAR. Donchs bueno; ara á dirvos vinch,
Ja que 'us veig aquí reunits,
Que si ara tením no mes
Que un duro, ne tindrém tres
Si sabém anar units.

ALC. ¡Ay refoll! ¡Viva 'l Marrech!

MAR. Ep, ¡macatxo! no cridéu
Perque si 'l Rey esment n' eu
Men vaig y vos deixo en sech.
Enrahoném tots baixet
Perque encara que 'l Rey passi
De nosaltres cas no fassi
Y poguém fer nostre fet.
De las casas es prudent
Que 'ns posém apartadets,
Puig á voltas las parets
També hi senten.

ALC. Certament.

(Se acostan cap al públich, al mateix temps que se apartan de las casas.)

Música.

(Marrech y Alcalde cantan baixet lo que 's dirá.)

MAR. Al Rey molts milions li dém
que 'ns pertanyen á nosaltres;
Doncas si voléu vosaltres
A n' al Rey destronarém.

ALC. ¡Ay, ay, ay, ay,
Aixó jamay!
MAR. Un gobern nou fundarém
Y farém economías,
Y veuréu com dins pochs dias
Tres naps diaris cobrarém.
ALC. Lo cobrar més
Del meu gust es.
MAR. Pero si 'ls volém tení'...!
ALC. ¡Aixó sí!
MAR. Treure 'l Rey de la nació...
ALC. ¡Aixó nó!

A duo.

De tots modos pensemshi
Ans no 'ns comprometém,
Entretant tots fem mutis,
Després ja 'n parlarém.

Recitat.

ALC. Minyons, desgraciat d' aquell
Que xerri lo que hem parlat ara,
Perque li rompo la vara
Entre la esquena y clatell.
Be, Marrech, estavam dihent,
Aixís que aquí tú has vingut,
Qu' en proba de gratitut
Volém ferte un *manument.*
MAR. ¡Caramba, no!
ALC. No pretenguis
Oposarthi, no; es en vá,
Ja l' *acuerdo* fet está,
Y t' ho dihém perque ho entenguis.
Sols falta determinar
Lo siti en que l' hem de fer.
FRUC. Per xó será menester
Una *cumassió* nombrar.

ALC. Just, que 's compondrá de dos.
FRUC. Me sembla que valdrá més,
Que al menos sigui de tres.
ALC. De tres, tens rahó, Fructós. *(Rumiant.)*
Serém jó, 'l Geroni y tú.
¿Qué 'us ne sembla, ho aprobéu?
MAR. Sí, sí, ja 'us arretglaréu.
Lo qu' es per mí tot es hú.
ALC. Donchs quedém encarregats
'Ls tres. *(Ell, lo Geroni y lo Fructós.)*
Ja 'ns arretglarém.
MAR. Donchs, abur.
TOTS. També marxém. *(Se 'n van.)*
(Marrech tot anantsen diu apart:)
MAR. (¡Y que 'ls tinch entusiasmats!
Si la cosa no 's fá pública
Fins l' hora de doná 'l cop,
M' apar que tinch molt aprop
Ser president de República.)

ESCENA TERCERA.

ALCALDE, GERONI.—FRUCTÓS *passeijantse.*

Recitat.

ALC. Passeijantnos per aquí
Podríam, si be 'us apar,
Del *manument* ja parlar.
GER. Ah prou.
FRUC. Está clar que sí.
ALC. Jó faría aquest travall
De fusta.
GER. Ca!
FRUC. ¡Quin esguerro!
Primé 'l faría de ferro.
GER. Jó de vidre ó de cristall.
ALC. Me sembla anéu malament;

Lo ferro 's rovella prompte,
Y 'l vidre tampoch te compte
Perque 's trenca fácilment.
La fusta es molt forta, vatja,
A América hasta 'n fan casas,
Veyéu si foren tant asas
Si no hi vejessin ventatja.
Jó no vos diré res més
Perque 'us convenséu qu' es bona,
Sino que hasta á Barcelona
Hi *empedran* los carrés.

FRUC. Sí; pero la fusta 's guerxa
Y sol corcarse y 's pudreix;
Lo ferro sempre existeix,
Sobre tot si es ferro verje.
Lo ferro es més fort que 'l mon,
Y dura molts anys, molts mils,
Las máquinas dels carrils
Sabéu que totas ho son.
Y quant ponderar volém
Que un home té una gran forsa,
Que sa voluntat no 's torsa,
"Es home de ferro„ dihém.
Per xó al Bismarch de Berlin
Li dihém Canciller de ferro
Perque es més fort que cap berro
Y te més poder que vint.

GER. Donchs jó á afirmar m' atreveixo
Que 'l cristall es preferible
A fusta y ferro.

ALC. y FRUC. ¡Impossible!

GER. Donchs si 'us creyéu que menteixo
Ara 'us ho probaré jó,
Pero ab rahons de tant pes
Que hauréu de dir: "No hi ha més,
En Geroni te rahó.„
Per donar claror als baixos
De las casas, los ulls nostres
Han vist foradar los sostres
Y luego ferhi uns encaixos
Hont posan vidres groixuts
D' una forsa tant potent,

Que per sobre hi passan gent,
Tant si son grans com menuts,
Com si fos sobre una roca.
Veyéu, donchs, si es fort ¡jo 't flich!
  Y ademés qu' es molt bonich
Lo vidre si 'l sol hi toca.
  Y un *manument* de cristall,
Mal fos petit com lo puny,
Se veuría de molt lluny
Sens cap mica de trevall.
  Ab ullera veyém fins
Los objectes més remots,
Lo perqué ja 'l sabém tots:
Perque hi ha vidres á dins.
  Aquet prodigi excel-lent
Fa 'l vidre ¿ho comprenéu ara?
¿Y no voldréu fer encara
De vidre lo *manument?*

ALC. Be, tots tres tenim rahó
Si fa ó no fa per igual;
Pero hi ha un punt capital
que mereix nostra atenció.
  Si 'l fem de fusta creguéu
Que 'ns sortirá baratot,
Hi ha un fuster que m' es nebot
Que ho fa be y limita 'l preu.

FRUC. Si 'l fem de ferro jo tinch
Lo meu oncle y mon cosí
Que son manyans d' alló fí
Y valen per vinticinch.

GER. Femlo de vidre; també
Tinch un gendre y dos germans
Que tots tres son fabricants
De vidre, y treballan be.

ALC. Donchs nada 's fará de fusta. (*Ab energía*)
FRUC. Donchs nada, 's fará de ferro. (*Id.*)
GER. De vidre. (*Id.*)
ALC. Estéu ab un erro. (*Id.*)
FRUC. ¡Vosté! (*Al alcalde.*) (*Id.*)
GER. ¿'S pensa que 'ns asusta? (*Al alc.*) (*Id.*)
  (*Pausa.*)
ALC. Calmemnos, no 'ns enfadém, (*Calmat.*)

Ara m' acut una ideya,
¡Y que tonto! jó no hi queya.
Valdrá més que ho preguntém
Al Marrech.

FRUC. ¡De cap manera!

GER. ¡Si que sería un bunyol!

ALC. ¿Donchs axió com se resolt?

GER. No n' hem de passar quimera:
(Després de pensar un ratet.)
¿Hont s' ha de fe 'l monument?

ALC. Aquí al bell mitj de la plassa.
(senyalant á terra, á un costat de la escena.)

GER. Está be, ¿molt alt?

ALC. No massa,
Trenta pams.

GER. y FRUC. Perfectament.

GER. Farém tres planos iguals...

ALC. y FRUC. Conforme.

GER. Un pel vidrier,
Un pel manyá, un pel fuster,
Y 'l que 'n vulgui menos rals.
Quedará l' obra per ell.

ALC. ¿Será com una subasta?

FRUC. Per mí está molt be.

ALC. Donchs basta.
Fem lo plano y lo cartell.

GER. ¿Cartell?

ALC. Sí, de condicions.

GER. Fugi, home, no es necessari;
Al peu del plano posarhi
Las midas, y prou cansons.

ALC. Está be, donchs, ¿quín terreno
Li dém?

GER. Demli aquet tros.
(senyalant á terra com antes lo Alcalde.)

ALC. Apama, doncas, Fructós.

FRUC. *(Apamant ab la ma.)*
Dos, quatre, sis, vuit pams.

ALC. Bueno.
Veyám si porto papé. *(Botxaqueijant.)*
Sí, ja 'n porto, teniu.
(Donantne á cada hú un tros que se 'n ha tret de la cartera, y quedantsen un altre tros ell.)

FRUC. y GER. (*Prenent lo paper.*)
Vinga.
ALC. ¿De llápis n' hi ha cap que 'n tinga?
FRUC. Jó ja 'n porto.
GER. Jó també.
ALC. (*Disposantse á dibuixar.*
Lo plano aniré formant
Del modo que ja veuréu,
Y si 'us agrada 'l copiéu.
GER. Be.
FRUC. ¿Aquí 'l carrer, al devant
De tothom?
ALC. Tant se me 'n dona.
FRUC. ¡Ca! semblaríam aquell
Que li deyan lo Fornell
De la *Vírgen de Llerona.* (*Rihuen.*)
ALC. Donchs aném á casa meva
Qu' estarém ab llibertat?
FRUC. Aném allí, es veritat.
GER. Aném, donchs, á casa seva. (*Se 'n van.*)

Música.

Apareix lo poble cantant «Ay quina vida, etc.»

ESCENA QUARTA.

Poble, luego 'l REY.

(*Luego que 'l Poble ha acabat de cantar surt lo Rey.*)

Recitat.

REY. ¿Vos proba la bona vida?
CIU. 1. Prou, nos fem uns tips de jaure.
CIU. 2. Vamos, vostra Magestat
Es un rey com no n' hi ha d' altre

Per fer felís al seu poble
REY. Molt felís, si aixó duraba.
CIU. 3. ¿Y perqué no ha de durar?
CIU. 2. ¡Ay! que potser ja 'ns vol traurer
La Repartidora?
REY. No,
Si 'l poble no m' ho demana.
CIU. 1. Me sembla que tardarém.
REY. A mí 'm sembla que no gayre.
CIU. 2. Sa Magestat s' *atiboca:*
¿Vol que demanén nosaltres
Traure la Repartidora
Que 'ns dona cinch pelas diarias
Sense haber de trevallar...?
¡Ca! sa Magestat va *errada;*
Sols fa vint dias que dura...
Sí, vint dias, desde Pasqua,
Y 's creu lo nostre bon Rey
Que aquesta vida ja 'ns cansa?
REY. Be, be, á mí tant se m' endona,
Si á vosaltres vos agrada...
CIU. 3. ¿A quí no agrada, bon Rey,
Lo menjar be y passeijarse?
¡Viva la Repartidora!
TOTS. ¡Viva...!
REY. (¡Il-lusori entusiasme!) *(Apart.)*
CIU. 3. ¡Viva nostre bon Rey!
TOTS. ¡Viva...!
REY. Gracias, poble estimat, gracias.
CIU. 3. ¡Viva 'l Marrech, que 'ns ha dut
La felicitat á casa!
TOTS. !Viva...!
CIU. 1. Vostra Magestat *(Al Rey.)*
Es molt *bondadosa* y *santa;*
Pero 'l Marech es, sens dupte,
De las personas més sábias
Que hi ha en tot lo firmament.
CIU. 2. D' aixó probas n' ha donadas.
REY. (¡Pobre poble! sa ignocencia *(Apart.)*
Y sa senzillés m' encantan.)
(Entran lo Alcalde, Geroni y Fructós.)

ESCENA QUINTA.

REY, *Poble,* ALCALDE, GERONI *y* FRUCTÓS,
luego lo PATJE.

ALC. (*A Fruetós, sense que l' un ni l' altre s' hagin apereibit del Rey.*
¿Ho has apamat be, Fructós?
FRUC. *(Apamant lo terreno destinat al monument.)*
Sí, senyor, sí; son vuyt pams.
GER. *(Adonantse del Rey, diu al Alealde y á Fructós.)*
¡Lo Rey! diemli alguna cosa.
ALC. Soberana Magestat; (*Al Rey.*)
Sabrá qu' hem fet un *aeuerdo*...
FRUC. (Sempre 'ls *acuerdos* al cap.) (*Apart.)*
ALC. Per *levantá* un *manument*
Al Marrech.
REY. Molt be está.
ALC. Creyém que ho mereix.
REY. Jo ho crech.
ALC. (*Senyalant á Geroni y Fructós.*)
Los tres hem estat nombrats
En classe de comissió
Per portar esta obra á cap.
REY. Molt be, no hi tinch res que dir;
Podéu tirar endevant.
(*Entra lo Patje.*)
PAT. Hi ha una comissió qu' espera
Al Palacio rato há
Que vol d' un assumpto grave
Parlá á Vostra Magestat.
REY. Anemhi, donchs, sens tardansa,
A veure lo que voldrán.

(*Se 'n van lo Rey y lo Patje per un costat, y lo Poble per un altre, cantant aquet* «Ay! quina vida, etc.» *Lo Alcade, Geroni y Fructós se quedan, y cada un d' ells ne fa quedar un altre dels que van marxant ab lo Poble, tocantlos de l' espatlla, y dihentlos lo que segueix:*)

ESCENA SEXTA.

ALCALDE, PERET—FRUCTÓS, MIQUEL,
GÉRONI, ROCH.

ALC. Escolta un moment, Peret.
(*Se posan tots dos á un costat d' escena, figurant que conversan.*)
FRUC. Miquelet, escolta un poch.
(*Se posan al altre costat de la escena, fent lo mateix que 'ls altres.*)
GER. Si no vas depressa Roch
Hem de parlar un poquet.
(*Se posan al mitj de la escena, fent també com si conversessin.*)
(*Quedan per lo tant tres grupos separats, á saber: lo Alcalde y Peret; Fructós y Miquel; Geroni y Roch. Ja no cal dir, donchs, que cada personatje parlará sols ab son interlocutor ó sa parella.*)
ALC. Acabém de fe un *acuerdo*
Per *levantá* un *manument*
Al Marrech...
FRUC. Y jó al moment
Entre mi he dit: "Res hi perdo
En proposarho al meu tio
Per si vol ab lo cosí...
GER. ¿Veus lo plano.
(*Mostrant un paper á Roch.*)
'L tens aquí.
Tú ho podrás fer, jó hi confío.
FRUC. Lo Alcalde eix trevall pretent
Fer de fusta; lo Geroni
Diu de cristall ¡qué dimoni!
Jó 'l vull de ferro, ab l' intent
De que 'l poguéu fer vosaltres.
ALC. Y sent tú tan bon fuster,
Més m' estimo si pot ser
Que tú 'l fassis y nó 'ls altres.
GER. Tú lo que has de procurar

Posar lo preu ben baixet.
FRUC. Si ho pots fer ben baratet...
ALC. No hi vulguis massa guanyar.
PER. Jó, de renda podent viurer,
No ho vull pas fer á cap preu.
MIQ. Be, Fructós; ja 'us ho faréu.
Aixó si faría riurer
Que podent viurer de renda...
ROCH. Jó no ho vull fer, ni pensarhi,
Cobrant un duro diari
Tinch massa bona prebenda.
(Se 'n van Peret, Miquel y Roch. S' adverteix que aquestos tres poden ser, si 's vol, los mateixos Ciutadans 1, 2 y 3. Ademés, lo Alcalde y Fructós també mostrarán lo plano del monument á sos interlocutors, lo que podrán fer mentres los altres parlan ab veu alta, tot lo qual queda al cuydado del Director d' escena.)

ESCENA SÉPTIMA.

ALCALDE, GERONI *y* FRUCTÓS.

ALC. ¿Qué tal lo Miquel? *(A Fructós.)*
FRUC. *(Ab ironía.)* Trempat.
Tenint renda, no 'l vol fe.
GER. Aixó 'l Roch m' ha dit també.
ALC. També 'n Peret m' ho clavat.
(Quedan pasmats un moment, mirantse l' un á l' altre.)

Música.

ALC. Y ben mirat
Tenen rahó.
GER. Y lo mateix
Faría jó.
FRUC. Y jó també
Faría aixó.

TOTS TRES. Tots ansiabam
Y esperabam
Protegí á nostres parents,
Y ells se 'n rihuen
Perque viuhen
Tots de renda y ben contents.
Hem fet fiasco
Y un gran xasco
Aquí 'ls tres 'ns n' hem portat
Tením culpa
Sens disculpa
Per no haberho antes pensat.

Recitat.

ALC. ¡Llamp aquesta sí qu' es bona!
GER. ¿Qué fem?
FRUC. ¿Pel monument? Crech
Que haurém de dir àl Marrech
Que se 'l fassi ell en persona.

(*Se sent gran cridoria dins, al mateix temps qu' entra lo Patje.*)

ESCENA OCTAVA.

DITS *y lo* PATJE, *luego lo Poble, y després lo* REY *ab quatre guardias.*

PAT. Lo poble está alborotat.
¿Hont es lo Rey, ho sabéu?
ALC. / GER. / FRUC. ¿Qué hi ha, qué hi ha?
PAT. Jó 'us pregunto
Si sabéu hont es lo Rey?
ALC. ¿Que no es á Palacio?
PAT. No.

ALC. Donchs nosaltres no ho sabém.

(*Lo Patje se 'n va.*)

(*Continúa sentintse cridoria á dins.*)

GER. ¡Válgam Deu, quina cridoria!

FRUC. No sé pas lo que deu ser.

(*Entra lo poble, movent la mateixa gatzara.*)

CIU. 1. Aixís no podém pas víurer
¡Aixó no pot durar mes!

ALC. ¿De qué 'us queixéu? ¿qu' es aixó?

CIU. 2. ¡Ha de posarshi un remey!

ID. 3. ¡Aixó es una iniquitat!

ID. 1. ¡Es precís altre gobern!

ID. 2. ¡S' han de pendre altres *medidas!*

ID. 3. ¡Convé que ho sápiga 'l Rey!

ALC. ¿Lo qué...? Senyors, espliqueuvos,
Veyám de qué 'us las habéu?

CIU. 2. Si aixó dura, no hi ha dupte
Que de fam tots morirém.

CIU. 1. ¡Mal llamp de Repartidora
Que 'ns ha portat lo Marrech!

ALC. ¡Calléu d' un cop! y diguéme... (*Cridant*)

CIU. 2. ¿Qué li hem de dir si callém?

(*Entra lo Rey ab lo Patje y 'ls guardias.*)

REY. ¡Silencio! (*Tots callan.*)

ALC. (Ay gracias á Deu.) (*Apart.*)

REY. ¿A qué ve tal alborot?
Heu de tenir tots entés
Qu 'n mon poble hi vull la pau,
Y que no perdonaré
Al que promogui desórdres
Ó siga la causa d' ells.
Com Rey amant de sos súbdits
Lo qu' es aixó vull saber
Per dar cástich exemplar
Al autor...

TOTS. ¡Es lo Marrech!

CIU. 1. ¡La Repartidora es!

REY. ¡Callin!
Que parli primerament
Lo senyor Alcalde.

ALC. Senyor,
De tot aixó no 'n sé res;

Estaba aquí ab lo Geroni
Y lo Fructós discorrent
De quin modo se faría
Per *levantá* 'l *manunent*
Al Marrech...

REY. Basta, que parli
Aquell que sápiga més.

CIU. 1. Si ho permet sa Magestat
Un cas jó li esplicaré
Que m' está passant á mí
Y potser també á algú més.
Pá, ví y oli 'm falta á casa,
Y al avisá al panader
Que 'ns portés pá, nos contesta
Que de pá 'n fa sols per ell,
Perque ara vivint de renda
No trevalla pels demés.
Lo pagés qu' hem ven lo ví
Me contesta lo mateix,
Qu' ell no conrúa las vinyas
No habentho de menester.

CIU. 2. A mí lo mateix me passa.

ID. 3. A mí també.

TOTS. A mí també.

ALC. Als tres de la *cumassió*
Nos passa casi 'l mateix:
No hem trobat cap operari
Que 'l *manument* volgués fer,
Que com que viuhen de renda
No volen trevallar més.

CIU. 1. Això ray, es lo de menos:
Deixeulo está 'l monument,
Lo que importa es la manduca.

CIU. 2. Y 'l vestir per lo mateix:
Jó tinch sols una camisa
Perque al lloch ne trobo més,
Y la tinch á la bugada,
Y mal que 'm sápiga greu,
Hasta que la tingui aixuta
(*Tothom riu.*)
Tinch d' anar sense. Sí, riéu,
Y si per cas això dura,

Sense calsas, sense jech,
Despullats haurém d' anar
No sols jó, tota la gent;
¡Es clar com que 'ls teixidors
Viuhen de renda també,
¡Qué han de voler trevallar!
Y en cert modo fan ben fet.

CIU. 3. A casa 'm passa un fracás
Que n' hi ha per tirá 'l barret
Al foch. Lo sostre s' ensorra,
Se 'n va á caure per moments,
Y no trobo un sol paleta
Que un remendo 'm vulga fer,
Perque com viuhen de renda
Diuhen no volen fer rés;
Y 'l pitjor de tot que 'l sostre
Es á sobre del famé;
¡Ves hont aném á parar
Lo día que 'ns ensorrém! (*Riallas.*)

CIU. 1. (*Fent un badall.*)
Mare de Deu, ¡quina gana!

CIU. 2. Si no ve prompte un remey
Prou nos morirém de fam.

CIU. 3. Aixó no es viurer de renda.
Es morir de renda.

CIU. 1. Cert.

ALC. Donchs en nom de tot lo poble,
Com alcalde, prego al Rey
Qu' en aixó posi un arretglo
Perque trevalli 'l pagés,
Lo paleta, lo manobra,
Y sobre tot lo forner...

REY. Basta, basta, senyó alcalde:
No quito ni quitaré
La llibertat á ningú,
Llibertat que 'l poble en pes
Va demanarme, y que jo
Vaig concedirli indulgent.

CIU. 1. Donchs si un arretglo no hi posa
Morirém de fam, ja 's veu.

REY. Van dir que ab un duro diari
Tots estaríau contents;

Donchs, home, menjeuse 'l duro.
CIU. 2. ¡Pietat, per amor de Deu!
REY. Jo 'us vaig da 'l que demanareu,
He cumplert y ja estich llest.
ALC. 'L qui d' aixó te la culpa
Es lo brétol de 'n Marrech.
CIU. 3. Sí; pero 'l Marrech es sabi
Y potsé 'ns ho arretgli ell;
Com que ha seguit tants paíssos
Y ha estudiat tantas lleys...
ALC. Marrech, escolta si 't plau.
CIU. 1. ¡Marrech!
CIU. 2. (*Mirant per tot.*)
Per aquí no hi es.
REY. Guardias, anéu á buscarlo,
Busqueulo per tot arreu.
(*Los guardias hi van.*)
ALC. Si 'l Marrech aixó no arretgla,
Puig n' ha estat la causa ell,
Be fará sa Magestat
En darli sério escarment.
CIU. 1. ¡Tinch un mal de cor fa estona!
CIU. 3. També 'm roncan los budells.
CIU. 2. També tinch bastanta gana
Y esgarrifansas de fret,
¡Cóm que vaig sense camisa!
Soch un descamisat.
ALC. (*Rient.*) Cert.
REY. Vosaltres teniu la culpa
D' haber cregut al Marrech;
Creguéreu que ab sas doctrinas
De llibertat y progrés
Seríau del tot felissos
Sens tenir que pensar res
Sino menjar y dormir
Y viva la broma ¿eh?
¡Quant equivocats anavau!
Lo resultat ja 'l toquéu;
Aixó es lo que jo volía,
Aquet fou lo meu intent
Quant vaig, á instancia vostra
Establir aquesta lley

Que 'n dihéu "La Repartidora„
Y que lo que reparteix
Es sols discordia y miseria.

ALC. Ja tením aquí ál Marrech.
(*Los guardias conduheixen á Marrech.*)

ESCENA ÚLTIMA.

REY, ALCALDE, GERONI, FRUCTÓS, MARRECH *y poble.*

MAR. ¡Protesto! y demano auxili,
Han atentat eixos tals
(*Senyalant als guardias.*)
A mos drets individuals
Y han violat mon domicili.

CIU. 1. ¿Qué diu?

CIU. 2. Jo no l' entench pas.

ALC. ¡Cóm que parla com un llibre!

REY. (*A Marrech.*)
Jo ab gust 'l deixaré libre
Si veig que vosté es capás
De salvá' al poble, que 's troba
En la miseria, perdut
Desde que vosté li ha dut
Aquesta teoría nova
Que se 'n diu Repartidora.
Ja que vosté l' ha enfangat,
Vosté d' aqueix trist estat
Lo treurá.

MAR. (*Al Rey.*)
Veig que no ignora
Sa Magestad que só jo
Qui aixó aquí ha introduit:
Proba que algú m' ha trahit.

CIU. 1. No t' ha trahit ningú, no;
Vas molt errat si t' ho creus,
Ni 'l Rey, ni jó, ni ningú
Estém descontents de tú;

Pero aixó sí, si no 'ns treus
Del cas que 'ns está passant
Ab la lley Repartidora,
Te tractarém á tota hora
D' embustero y de farsant.

MAR. A veure qu' es lo que 'us passa,
Y si trobo algun remey
Prometo devant del Rey
Posarhi tota ma trassa.
(*Pausa.*)

REY. Parli 'l senyor, que pareix
(*Senyalant al Ciutadá* 1.)
Que n' está ben enterat.

CIU. 1. Ab un mot t' hauré esplicat
(*Al Marrech.*)
Eix mal en qué consisteix.
Com que ab la Repartidora
Tothom te renda, está clar
Que ningú vol trevallar,
Sino passeijarse y fora,
Y 'l panader no fa pá,
Y 'l pagés no vol fer ví...
Y donchs aixó sent així,
¿Cóm hem de beure y menjá?
Habém demanat al Rey
Que als que 'n saben 'ls digués
Que fessen pá, ví y demés,
Y 'ns diu que ab la nova lley
Hi ha tota la llibertat,
Que á ningú quitarla vol;
Donchs ja ho veus, Marrech, tú sol
Que 'ns has dut á tal estat
Pots treureus d' ell.

MAR. (Malament,
(*Com reflexionant y apart.*)
Si que pinta mal la cosa.)

CIU. 2. Estich que ni parlar gosa.

ID. 3. Es que rumía un moment.

MAR. (¿Cóm surto d' eix laberinto? (*Apart.*)
Emplearé ma eloqüencia
Y veurém si ab paciencia
A tots la cigonya 'ls pinto.)

Timbres inmortals de gloria (*Alt.*)
Las nobles institucions
Han imprés á las nacions
Cóm se registra en la historia.

REY. Be, deixis d' una vegada
De registres y d' historias;
No estém per tantas caborias
Això es palla y no 'ns agrada.
¿Qué d' imitar te desitj
Als polítichs espanyols,
Que per dir lo que tant sols
Requereix un quart ó mitj,
Hi passan una tarde entera
Fent un discurs hont sols hi ha
Molt bombo, palla y poch gra?
Aquí ho fem d' altre manera:
No 'ns agradan xarlatans,
Al pa dihém pa, al ví, ví;
Fássiu vosté, donchs, així
Y no vulga amohinans'.

MAR. (¡Ay, com t' apretan, Marrech!) (*Apart.*)
(*Alt y ab certa perturbació.*)
Donchs bueno... lo qu' es precís...
Per sortir del compromís...
En que 's troba 'l poble... crech...
Que 'ls ciutadans... educats...
Al sitgle modern...

CIU. 1. ¡Qué embrolla...!

CIU. 2. Ja no sap lo que 's patolla.

TOTS. *¡¡Fuera!!*

REY. (*A Marrech.*)
Au, prou disbarats.
(*Marrech intenta fugir.*)

CIU. 3. Vol fugir, ja 's veu perdut, (*Detenintlo.*)

CIU. 1. ¡Claveuli una garrotada!

CIU. 2. ¡Mateulo d' una vegada!

(*Tots s' hi volen tirar á sobre, pero los guardias lo amparan detenintlo.*)

REY. ¡Basta, silencio, quietut!
(*Silencio sepulcral*).
¿Has vist ara, poble aymat,
Ahont porta 'l creure á eixa farda

Que á totas horas fa alarde
De progrés y llibertat?
La llibertat verdadera
Y lo verdader progrés,
¿Saps, poble estimat, hont es?
No 'l trobarás, no, al darrera
Dels polítichs ambiciosos,
Indignes, vils y farsants,
Embusteros, xarlatants
Que ab sos discursos pomposos
Embaucan al pobre poble
Y ab promesas l' il-lusionan,
Mentre á costa seva 's donan
Mil plaers y vida de noble.
La felicitat sabréu
Qu' está, y tinguehο present,
Tant sols en lo cumpliment
Dels preceptes tots de Deu,
Entra 'ls quals hi va també
Lo del trevall, ¿ho sentíu?
Y si per cas algú 'us diu
Lo contrari, no 'us vol be;
"De ton front ab la suor
Guanyarás la subsistencia.„
A Adan y á sa descendencia
Aixó va dir lo Senyor.
Y 'l trevall es necessari
A la humana societat:
La experiencia 'us ho ha probat,
Y no podéu dí' 'l contrari.

ALC. Donchs be, seguint lo consell
Que 'l Rey acaba de darnos,
Tots hem de determinarnos
A torná' al sistema vell.
Per mes que ara 'ns causi pena,
L' *acuerdo* hem de redactar
De tornar á trevallar.

CIU. 3. ¿Y quí doblega l' esquena,
Tants dias de fe 'l senyor?

ALC. Prou que 'ns hi acostumarém.
També un *acuerdo* pendrém
¡Ey! salvo parer millor,

Y 'l Rey no hi te inconvenient...

REY. Apa, acabis d' explicar.

ALC. Vull dir qu' en lloch d' aixecar
Al Marrech un *manument*,
Que li alssesim una forca.

FRUC. També soch d' aquet parer,
Axís may mes podrá fer
Una jugada tant porca.

REY. La justicia la fa 'l Rey:
Establerta en ma nació
Tinch la pena del Talió,
Y s' ha de cumplir la lley.
Patje, ves al meu palau
Y porta uns espolsadors
(Lo patje se 'n va.)
Com que aquest home, senyors
(*Senyalant á Marrech.*)
Ha alterat l' ordre y la pau
Portant la Repartidora,
Repartidora mereix,
Repartidora exigeix,
En cástich, la lley y fora.

ALC. (*Al Rey.*)
¿Cóm lograrà sos intents,
Perque aixó apar impossible?

REY. No; tot se fará factible
Ab aquestos instruments.

(*Senyalant quatre assots que lo patje há portat al moment que lo Alcalde ha pronunciat la paraula* «impossible.»

Guardias, preneune un cada hú
(*Los guardias ho fan.*
Poséu al mitj al Marrech,
(*Lo posan al mitj voltat dels quatre guardias.*)
Y al só del xilló espatech
Heu de repartirli: Tú (*Al guardia 1.*)
De progrés una racció.
(*Al guardia 2.*)
Tú un altre de llibertat.
(Al guardia 3.)
Tú, d' il-lustració un plat.

(*Al guardia 4.*)
Tú, un de civilisació.

(*Los guardias se preparan, y miran al Rey com esperant la senyal per comensar á executar sas ordres.*)

REY. (*Al guardias.*)
Ja li podéu á tot hora
Repartí' entre cap y peus,
(*Al poble.*)
Y amenisin vostres veus
Tant bella Repartidora.

(*Los soldats assotan, per turno, al Marrech; y acompanyat dels ays d' aquet, canta lo poble lo següent coro:*

Música.

Coro.

Lo progrés te reparteixen,
Il-lustració y llibertat,
Quedarás d' aquesta feta
Per sempre ben enllustrat.

TELÓ.

Nº 1. Coro.

LIT. BONAL · RIPOLL, 17 · BARCELONA

ven - tan sens may re - po - sar__ ei - xa
fes - tus de Pàs cua flo - ri - da pa - - sèu las se.
F

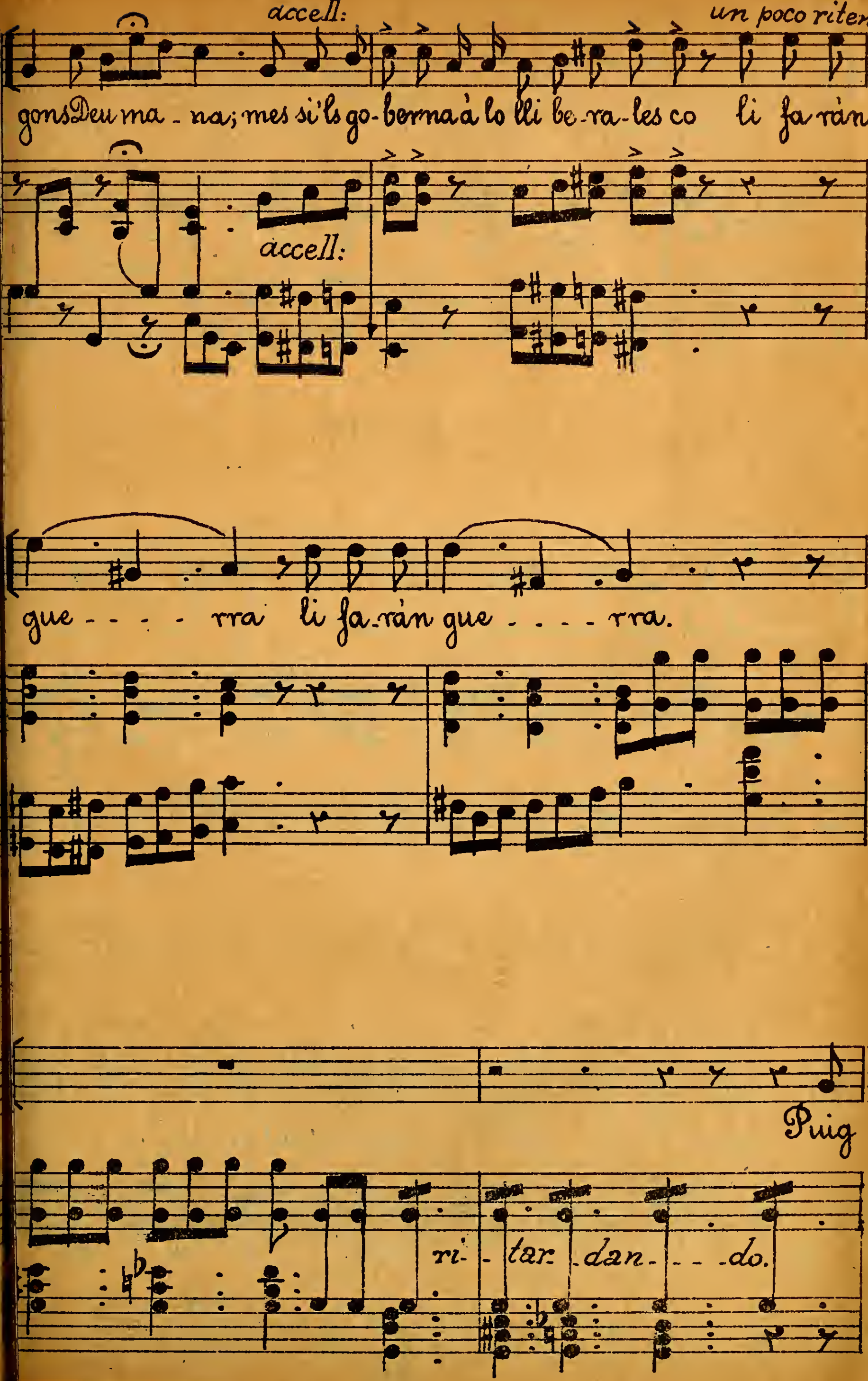

nyor ab su_lut ab sa-lut y ven-tu-ra sens
mi_da sens mi da ab sa-lut ab sa-lut y ven--

cres:
tu.ra y pau y pau en lo cor y pau en lo
cres:
FF
cor y pau en lo cor y pau en lo cor y

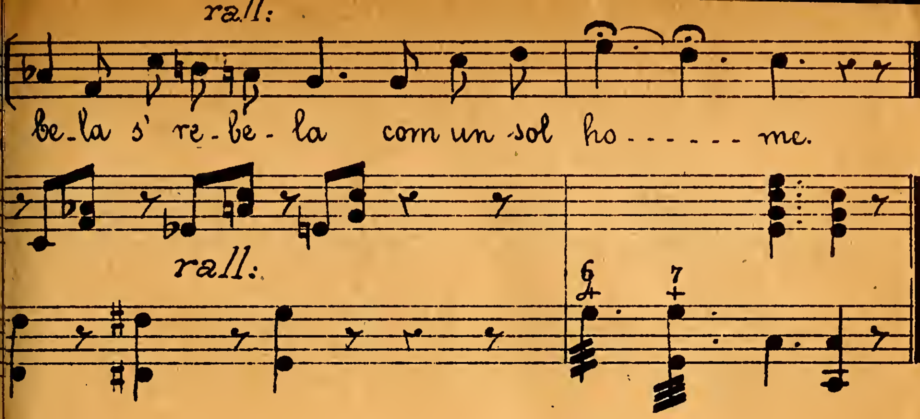

FF
pau en lo cor, en lo cor, en lo
FF
FF
cor.
p

Nº 2.

Rey.
Largo.
rall:
ligado
Pa ci-fichs y fiels sub-dits
tin drà un mò-nar--ca si sab ell go-ber-nar-los se..

accell:
un poco riten:
gons Deu ma - na; mes si'ls go - berna à lo lli be - ra - les co li fa ràn
accell:
gue - - - - rra li fa - ràn gue - - - - rra.
Puig
ri - tar dan - - - do.

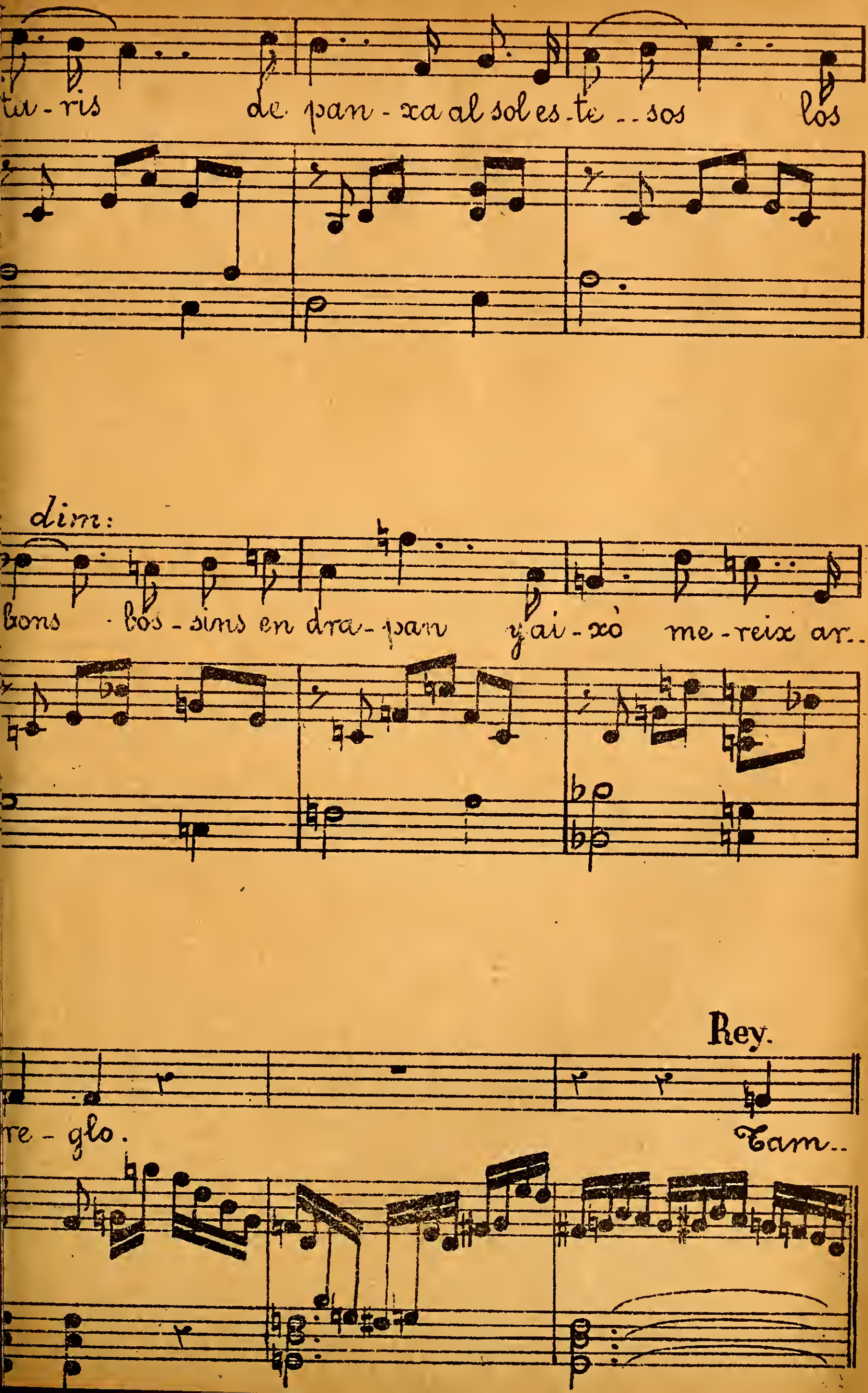

P
que las lleys huma- - nas qu'en las di-vi- - - nas no
tàn del tot ba- sa- -das son ti - ra ni- - - as
lla- vors lo po - - ble con-tra'l ti-rà s' re-

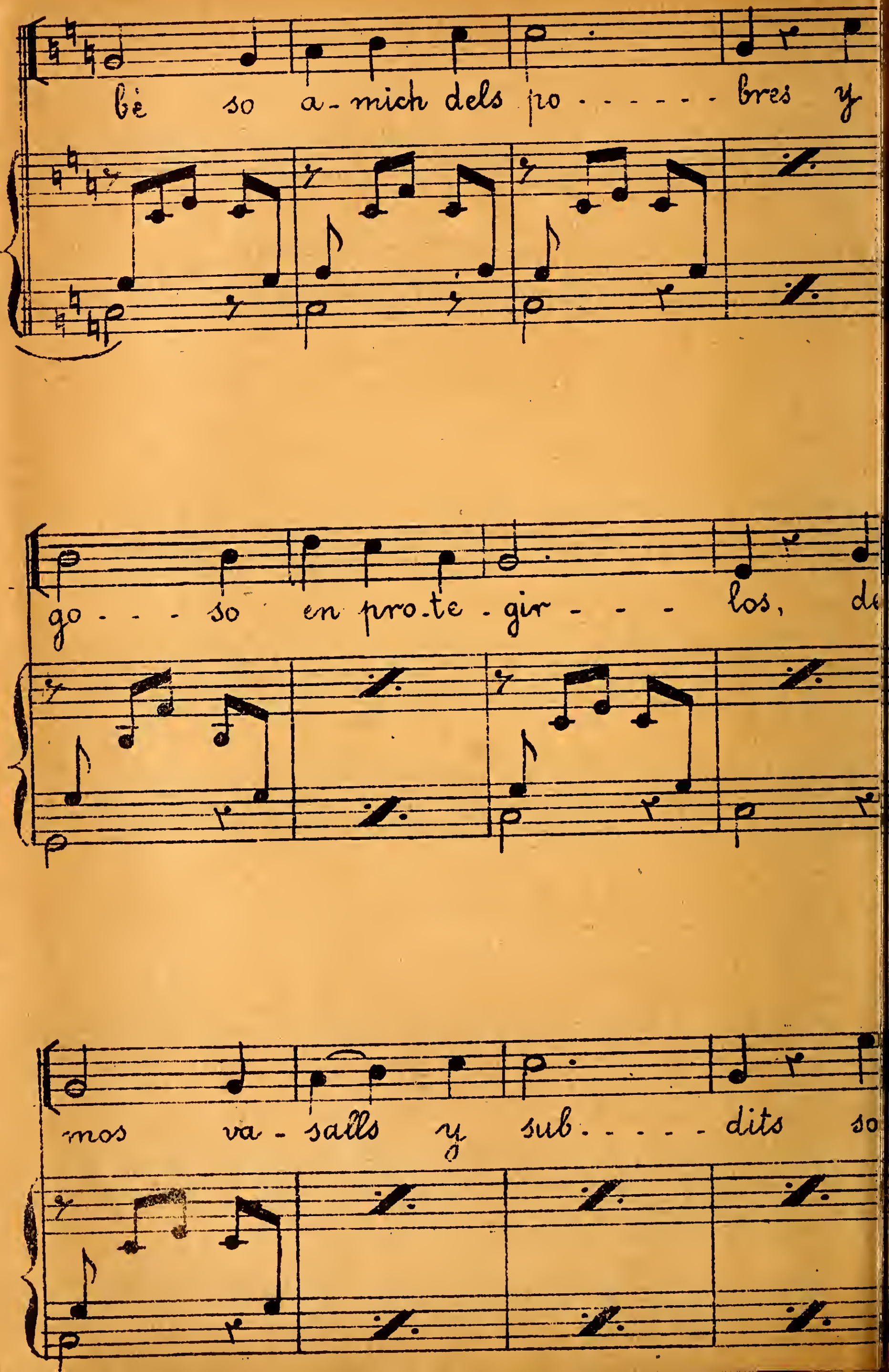

rall:
be-la s' re-be-la com un sol ho - - - - - - - me.
rall:

N° 3.

Arcalde.
Andte.
dim:
p
La
rit:

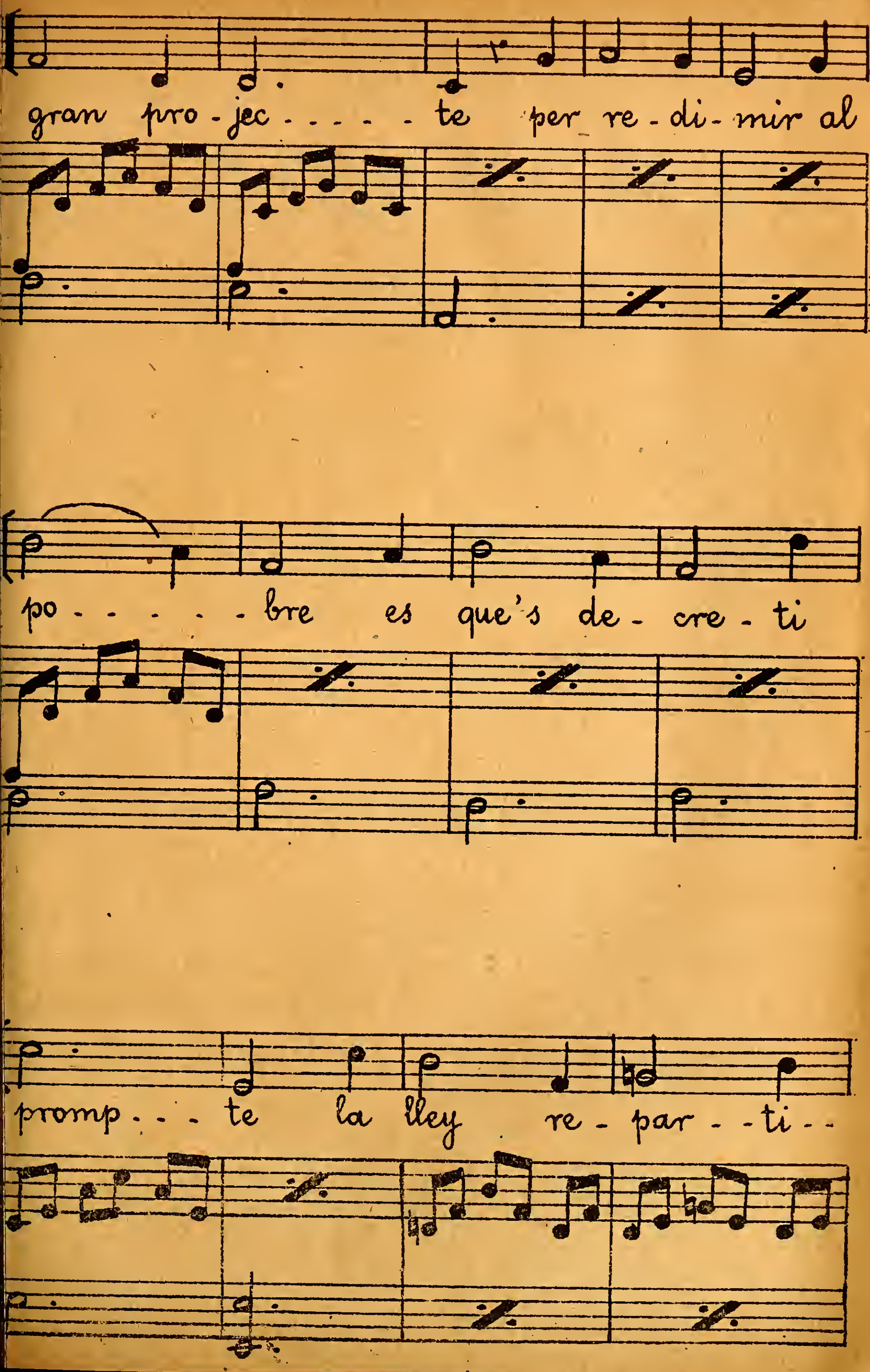

vi - da n'es molt tris - - ta pels po - bres y'ls pa
ge - - - sos tre - - ba - llan tot lo di - - a y
men - jan pa mo - re - no en tant quèls pro - p

tu-ris de pan-xa al sol es-te..sos los
dim:
bons bos-sins en dra-pan y ai-xò me-reix ar..
Rey.
re-glo.
Tam..

bè so a-mich dels po - - - - - - bres y
go - - - so en pro-te-gir - - - los, de
mos va-salls y sub - - - - dits so

los que mes es- ti - - - - - - mo, di..
cres:
gueu donchs perquins me - - - - dis pen- seu
a - fa - vo - rir - - - los tin - dreu lo meu a..
cres:

decres:
po - - - - yo si dig - - nes d'ell los mi
ro.
acceller:
Arcalde. Maestoso.
Lo nos - - - tre
ritard:

gran pro - jec . . . . . te per re - di - mir al
po . . . . . bre es que's de - cre - ti
promp . . . te la lley re - par - - ti - -

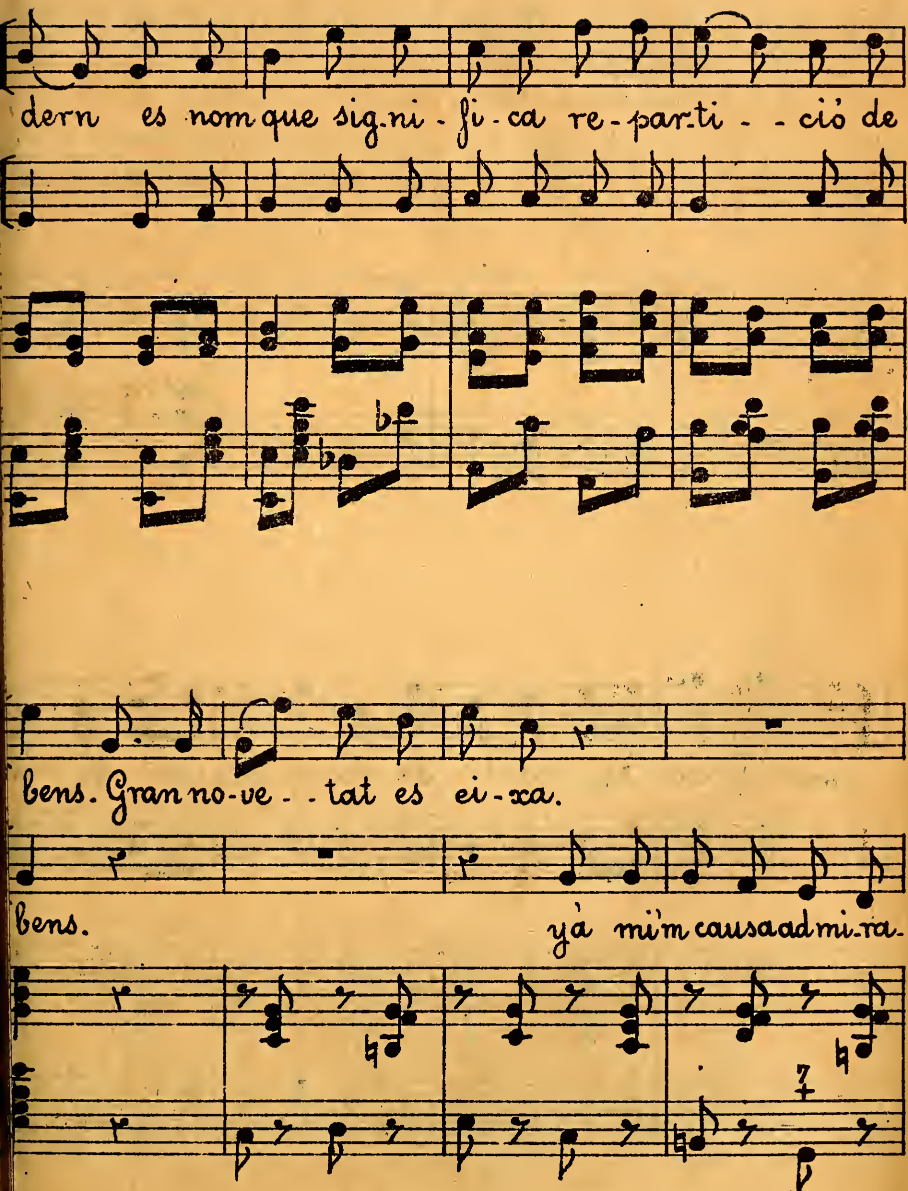

F
do - - - ra es que's de - cre - ti
promp - - - - - te la lley re - -
ritard: - - -
par - - ti - - do - - - - - - - ra.

Nº 4. Duo.

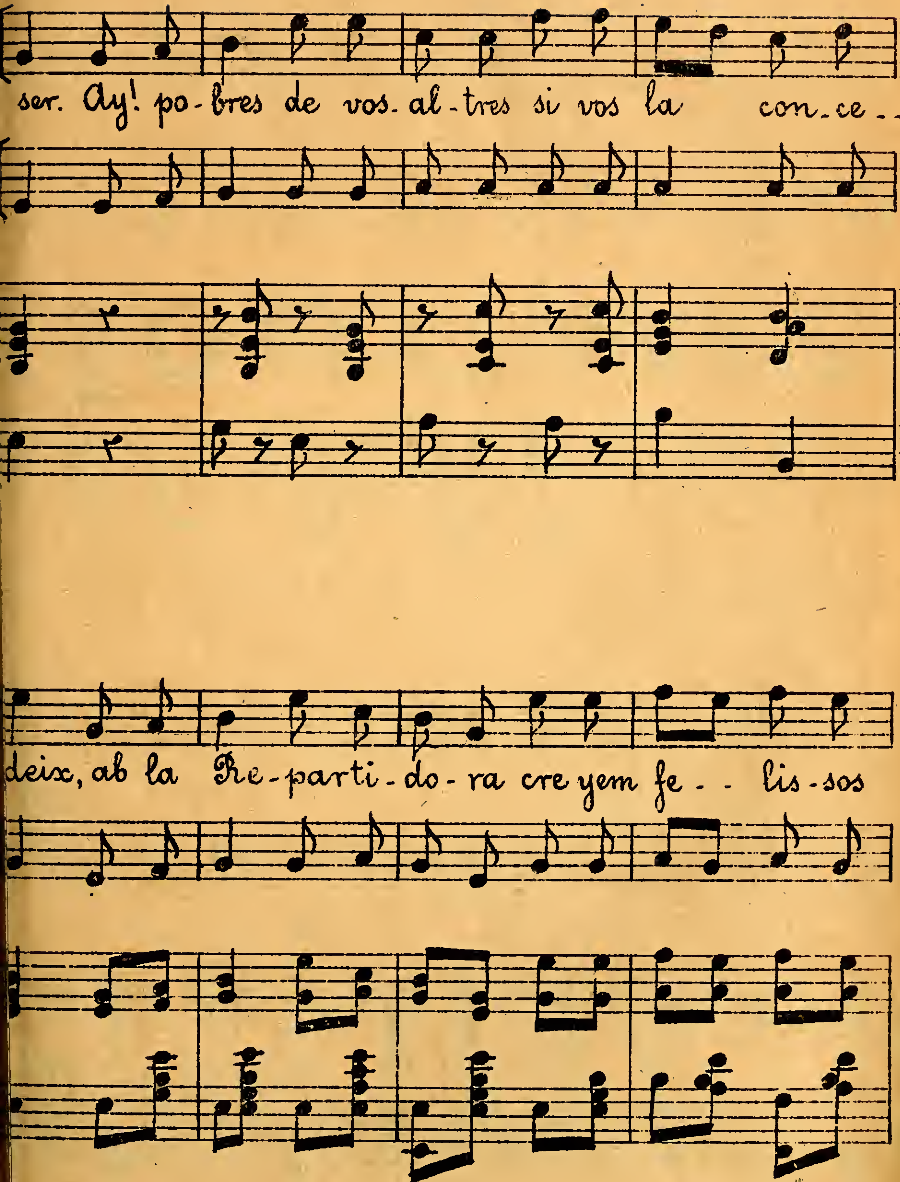
Rey.
Marrech.
And.no
A-ques-ta lley ig-no-ro y per mi es co-sa
A-ques-ta lley &c.a

no - va es - pli quem'houna mi.ca; si no'm quedo à las
joscas. Lo nom Re - - par - ti - do - ra en llen guat - - je mo

dern es nom que sig.ni - fi - ca re - par.ti - - ció de
bens. Gran no-ve - - tat es ei - xa.
bens. yà mi'm causaadmi.ra-

Tal mo-do — no sa-bi-a queexis-tis en lo
ciò. queexis-tis en l
#6ª aumentada.
mon ab la Re-par-ti-do-ra cre-yem fe- -lis-sos

ser. Ay! po-bres de vos-al-tres si vos la con-ce--
deix, ab la Re-parti-do-ra cre yem fe-- lis-sos

ser, ay! po - bres de nos - al - tres si nos la
cres:
con - ce - - desch.
D.C
ff
D.C

Nº. 5.

cre-ti a-ques-ta no-va lley y ja veu-rà lo
po-bles què fe-lis-sos se-rèm y ja veu-rà los

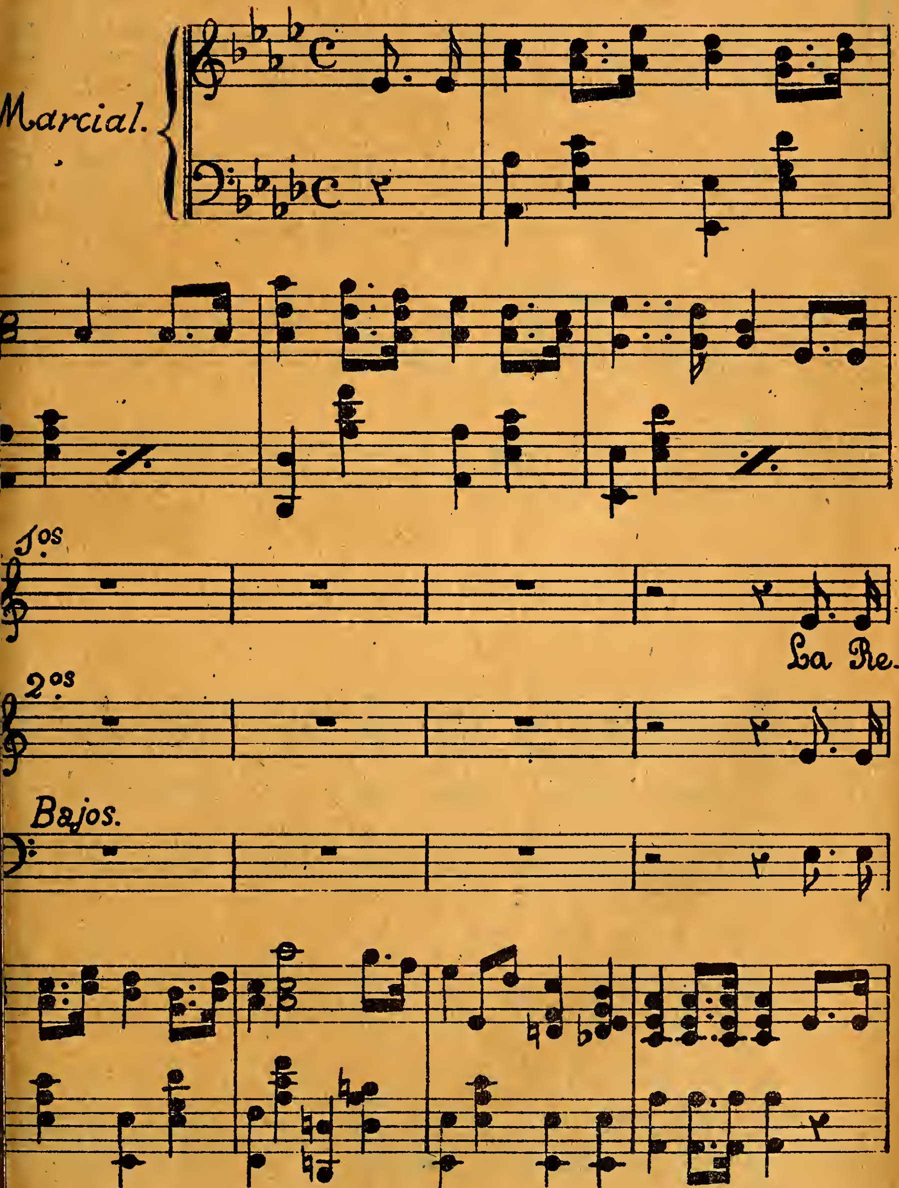

Sosten:
po-blés què fe-lis-sos se-rèm. Sa Majes-tà de-
cre-ti a-questa no-va lley y ja veu-rà los

po-bles què fe-lis-sos se-rém. Sa Majes-tà d
cres:
rit:
cre-ti a-ques-ta no-va lley y ja veu rà l
cres:
rit:

po - bles què fe - lis - sos se - rèm, què fe - lis - sos se...
rèm, què fe - lis - sos se - rèm, si ; se - rèm, què fe - lis - sos se...

rèm, qué fe - lis - sos se - - rèm
ff
rèm.
ff

N.º 6.

par-ti-do - ra tots li de - - ma - nem tots li
de - ma - nem tots li de - ma - - nem que ha de

ser que ha de ser pel po - - ble lo mi..
1.a
2.a
Solo.
llor lo mi - llor_ re - - - mey. La Re- mey. De cre-

cre - la de cre - ti - la promp - te
Solo.
Lo nos -
f
Lo nos - - - tre bon Rey, de - cr
tre bon Rey, de - cr

ti_la de cre_ti-la promp-te, de-cre-ti-la prompte lo
f
nos tre bon Rey y lo po-ble en massa be-sa-rà sos peus y lo
f

1º tempo.
po-bleen massa be sa-rà sos peus, de-creti-la de-cre--ti-lo
promp-te lo nos-tre lo nos-tre lo nos--tre bon

Rey y lo po-bleen massa be-sa-rà sos peus, be-sa-rà sos
peus sos peus y lo po-bleen ma-sa be-sa-rà sos

peus be sa-rà sos peus sos peus.

Nº 7.

Andte
p
Rey.
Ay! po-bre po-ble! qu'ets ig-no-

rant_ viu-ràs de ren da mo-rint de
rit:
am viu-ràs de ren da mo-rint de
acceller:
fam viu-ras de ren-da mo-rint de

rall:
fam, viu-ràs de ren-da mo-rint de fam, viu-ràs d
rall:
ren-da mo-rint de fam.
rit:
Coro. Allegro.
1.os Vis-ca 'l Rey que'ns fa fe-lis-sos.
2.os
Bajos.

A - ra si viu-rem de ren - - - da, no hi haurà may mes cap
po bre, no hi haurà may mes cap po
No hi haurà may mes cap

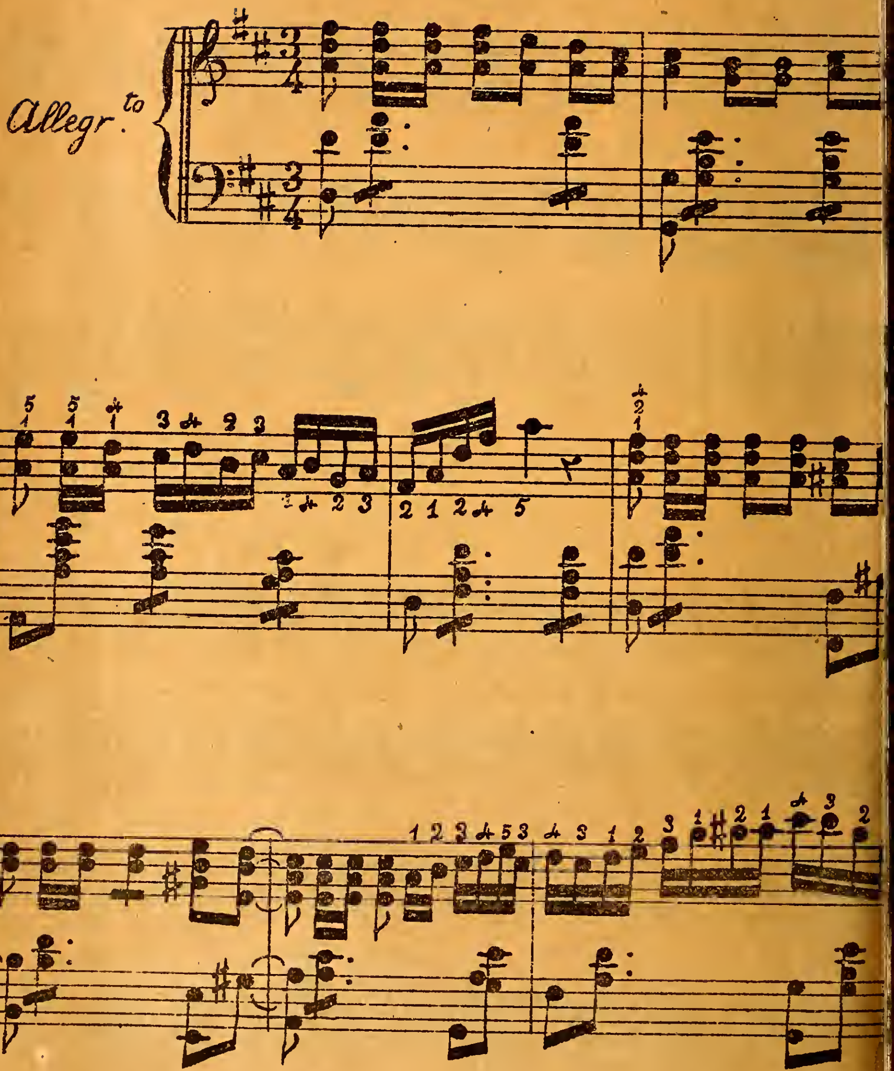

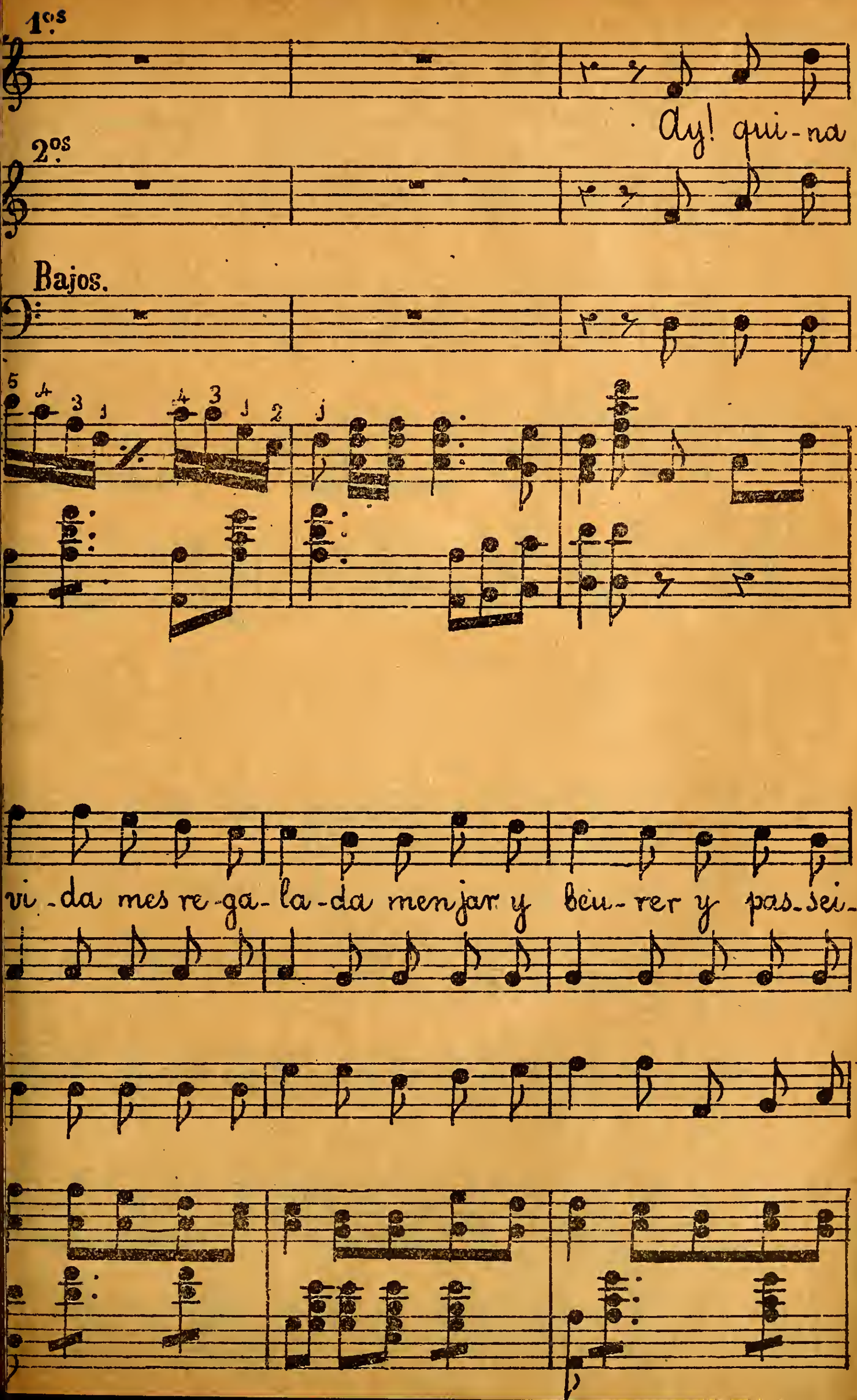
bre. No hi hau - - rà maymes
po - - - - bre. No hi hau - rà &c.ª
se - ri - - a, no hi hau - rà maymes

ff
se - - ri - - a, mes mi_se - - - - ria, mes mi se - - - - -
ria.

ACTE II.

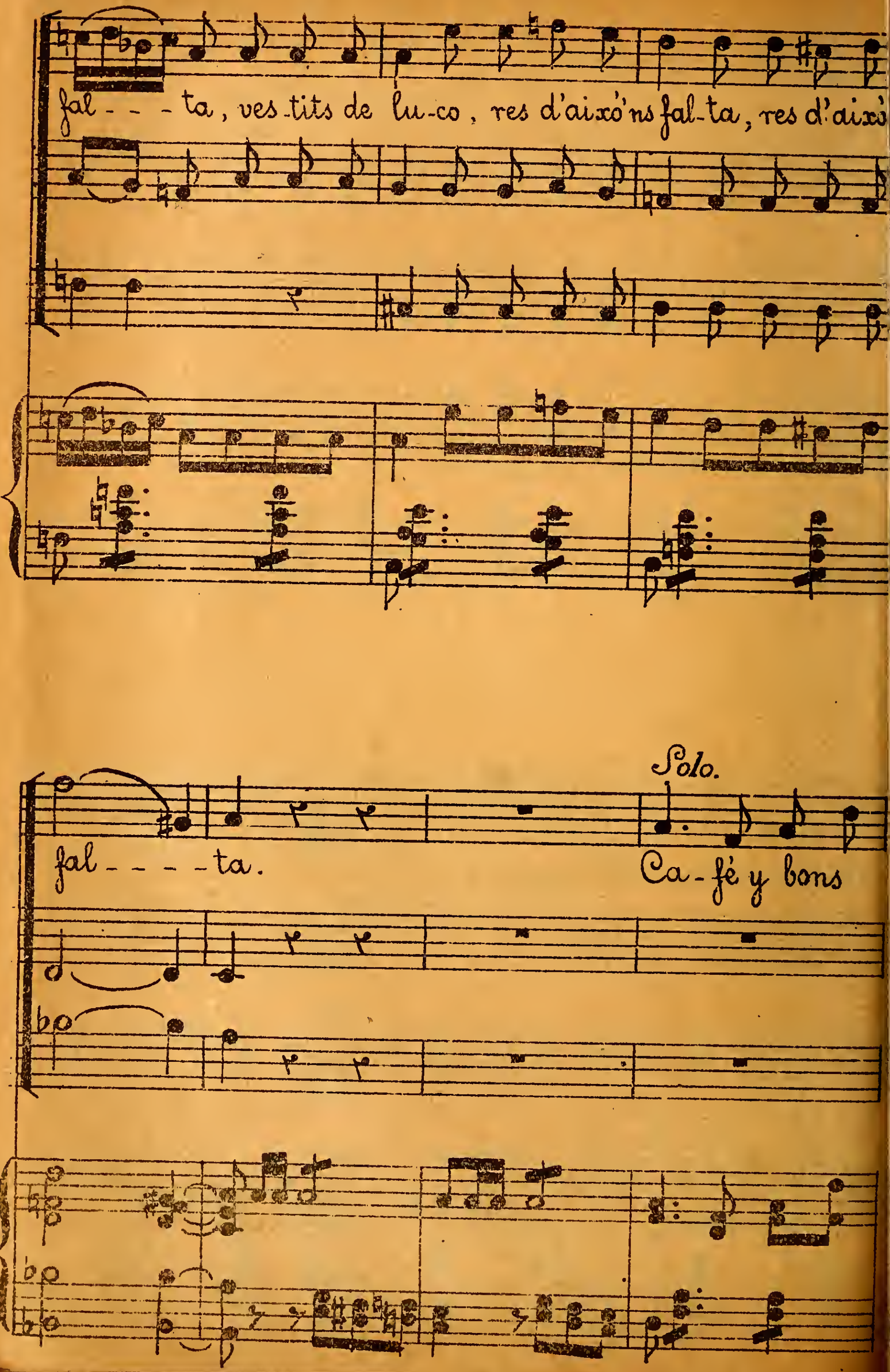
N.o 8.

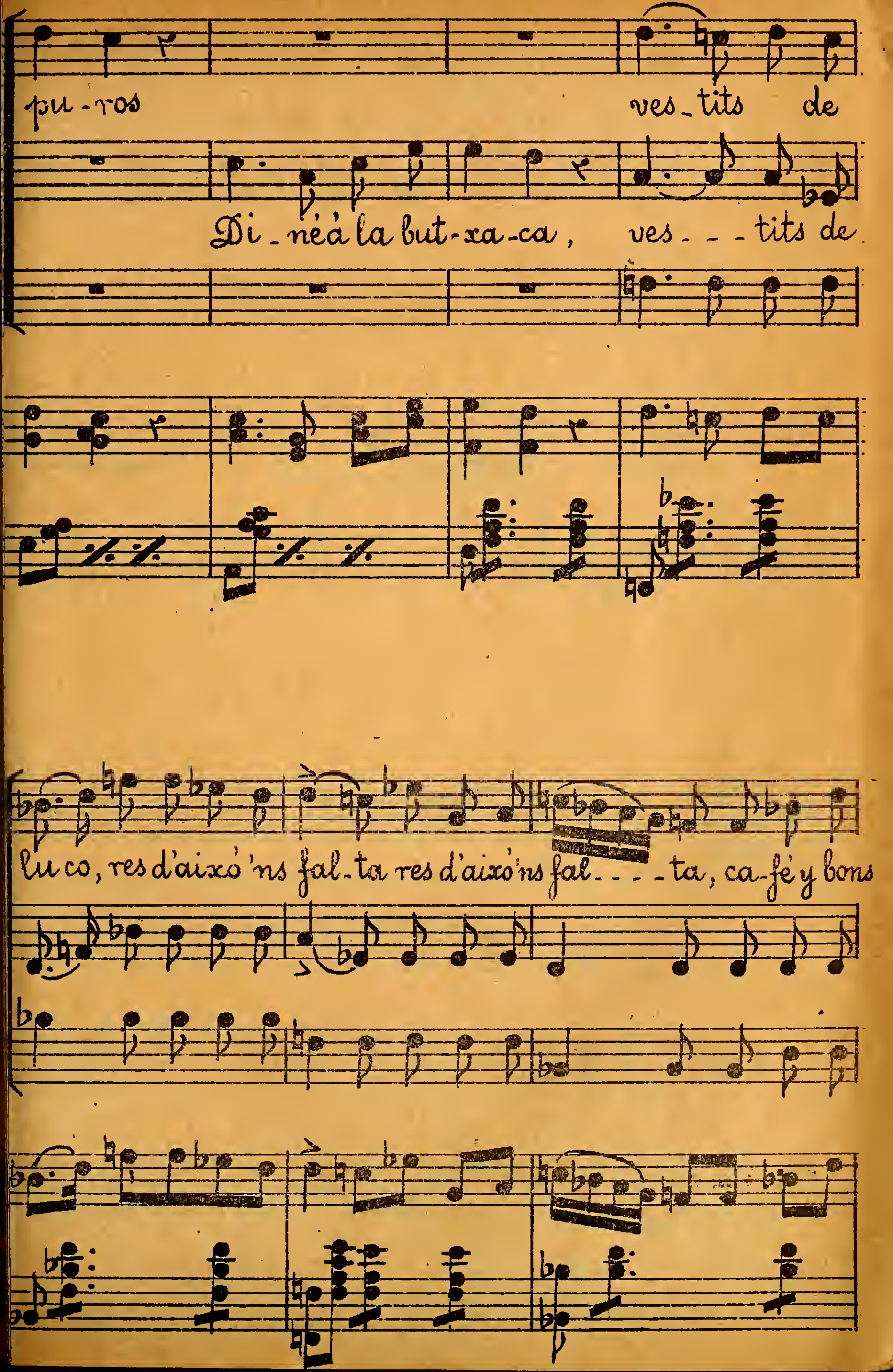

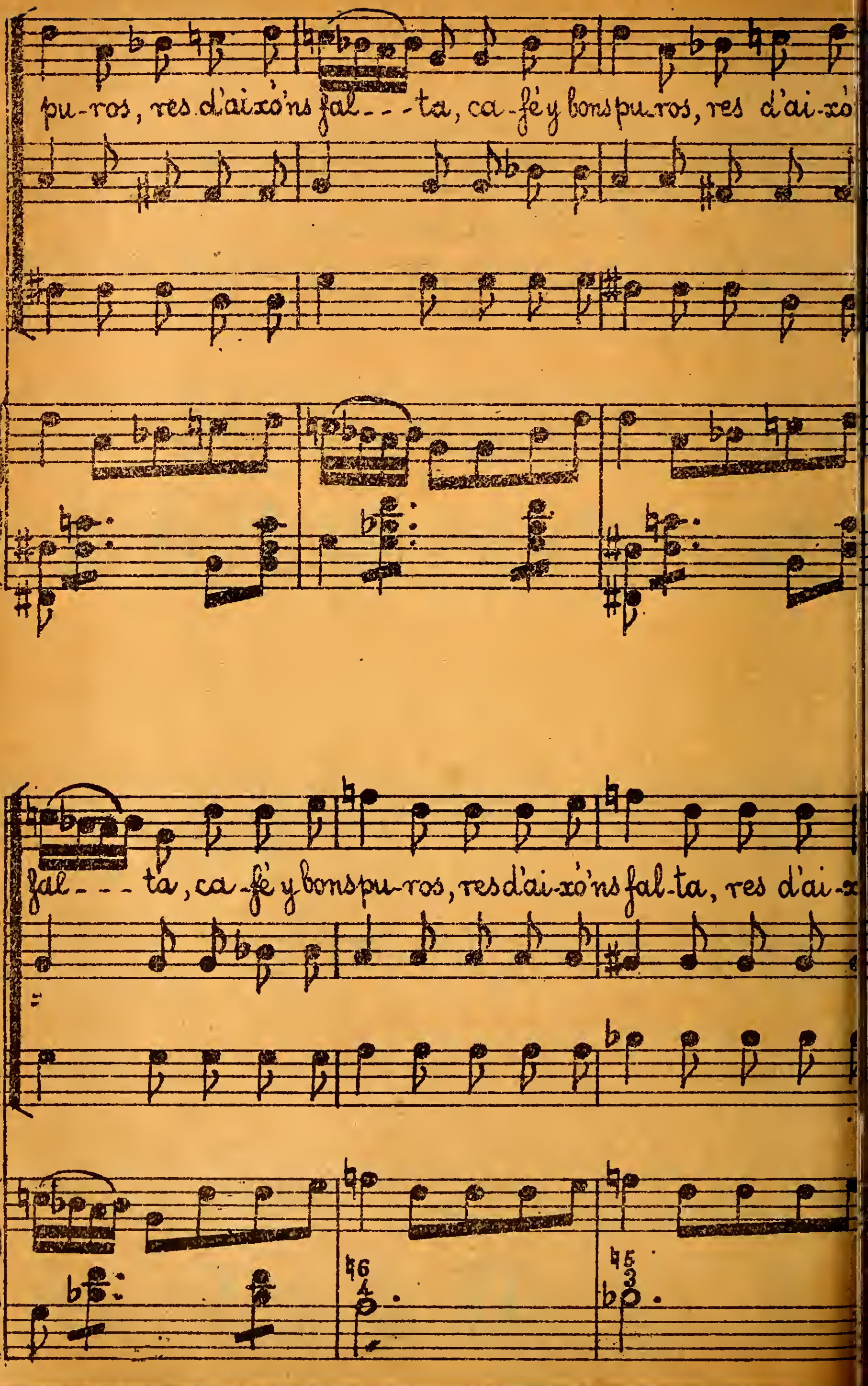

1.os
2.os
Bajos.
Ay! qui-na
vi-da mes re-ga-la-da menjar y beu-rer y pas-sei-

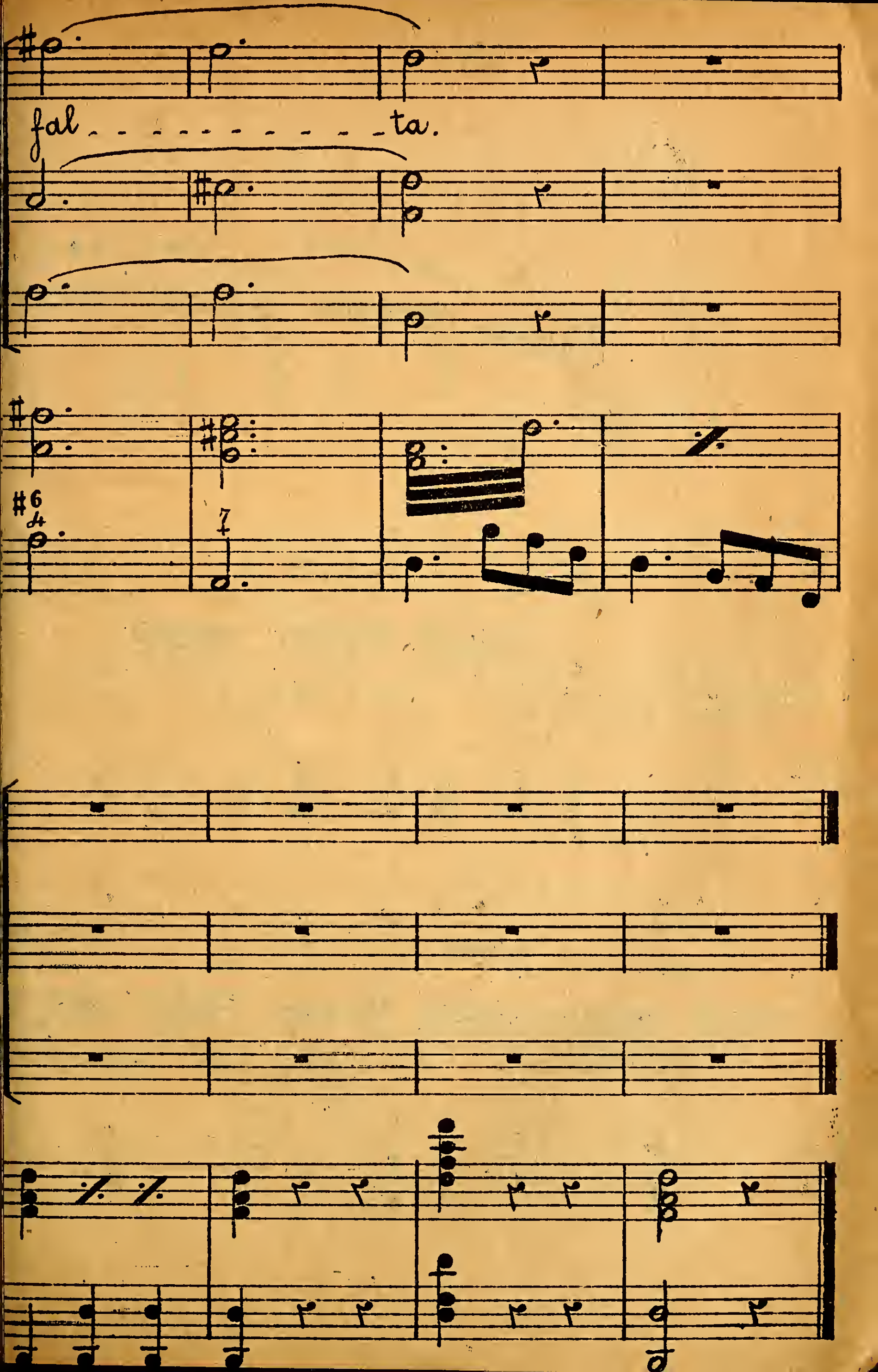

jar_ _ se. Ay! qui_na vi_da mes re_ga_la_da menjar y
beurer y pas_sei jar_se, ca_fé y bons pu_ros, ca_fé y bo

pu - - ros vestits de lu.co res d'això'ns fal-ta, ca-fé y bons
pu-ros, ca-fé y bons pu-ros, ves.tits de lu - - - co, res d'ai xò'ns

fal - - - ta, ves tits de lu-co, res d'aixó'ns fal-ta, res d'això
fal - - - - ta.
Solo.
Ca - fé y bons

pu-ros
ves_tits de
Di_néà la but-xa-ca, ves_ _ _tits de
lu co, res d'aixó 'ns fal_ta res d'aixó'ns fal_ _ _ta, ca_fé y bons

pu-ros, res d'aixó'ns fal---ta, ca-fè y bons pu-ros, res d'ai-xó
fal---ta, ca-fè y bons pu-ros, res d'ai-xó'ns fal-ta, res d'ai-x

fal - - - - - - - - - - ta.
#6
4
7

N°. 9.

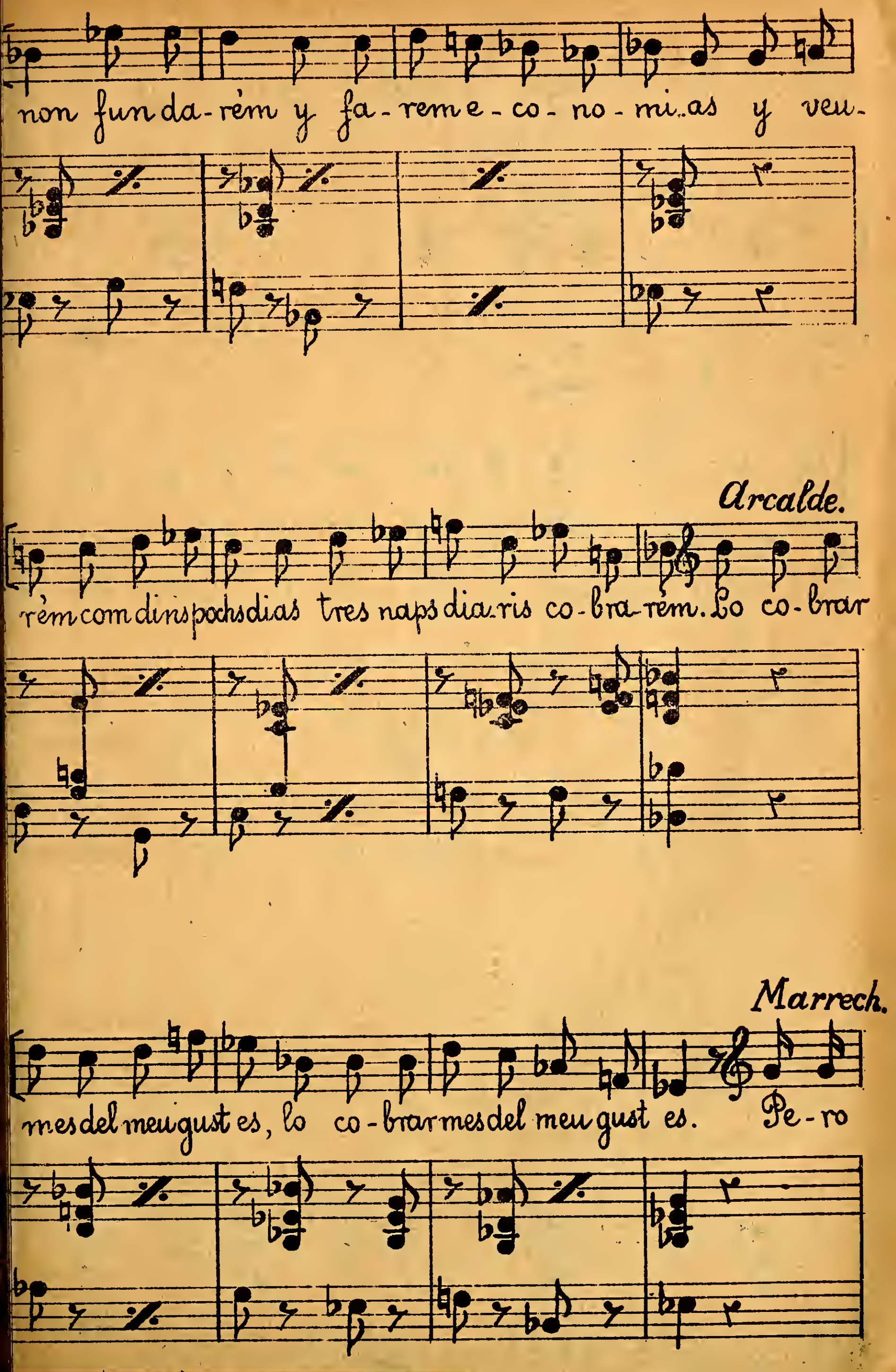
50

And.no
rit:
Al Rey. molts millons li dém que'ns pe
ta - - nyent à nos - al - - - tres, don - cas si vo - leu vo
rall:

sal - - tres á'n el Rey des.tro - - na-rém. Al
cres:
Rey molts millons li dèm que'ns per.ta - - nyent á nos.
al - - - tres, don-cas si vo-leu vos.al - - - - tres á nel

dim:
Arcalde.
accell:
Rey des_tro_ _ _na_ _ _rèm. Ay! ay! ay! ay! ai_xò ja_
rit:
morendo.
accell:
may, ay! ay! ay! ay!, ai_xò ja_may, ay! ay! ay! ay!, ai_xò ja
morendo.
Marrech.
may, ay! ay! ay! ay!, ai_xò ja_may!
Un go_ber

non fun da-rèm y fa-reme-co-no-mi.as y veu-
Arcalde.
rèm com dins pochs dias tres naps dia.ris co-bra-rèm. Lo co-brar
Marrech.
mes del meu gust es, lo co-brar mes del meu gust es. Pe-ro

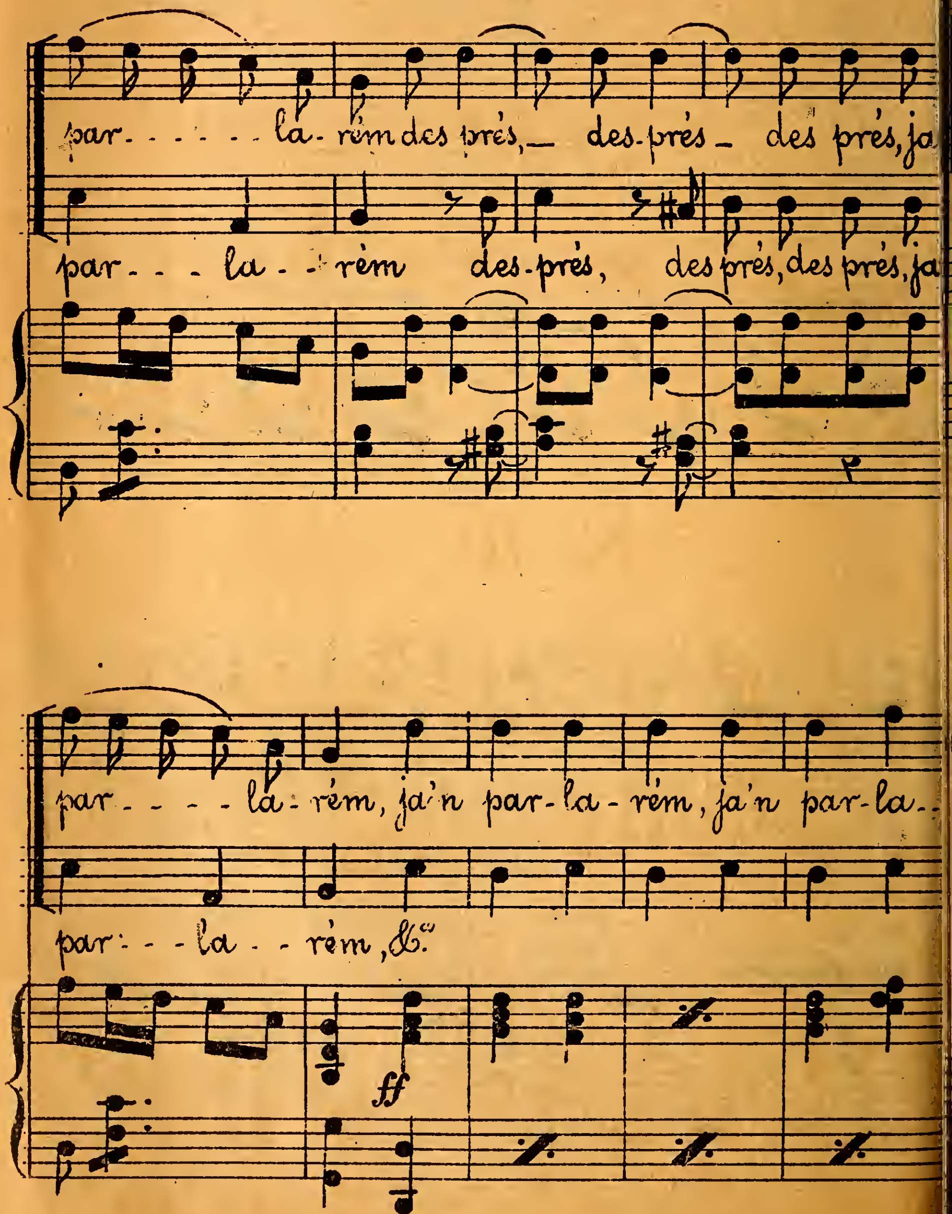

Arc: Marr:
si'ls vo - leu te - nir, Això si. Treure'l Rey de la na
Marrech.
ciò. De tots mo - dos pen.sems'hi ans
Arcalde.
De xò no. De tots mo - dos &a.
Arcalde.
no'ns compro.me.tem, de tots mo.dos pen.sems hi ans
Marrech.

no'ns compro me tem. En tre tant fem mu tis des près ja'n par-
mu-tis des-près ja'n par-
con gracia.
- - la - rèm. En-tre tant fem mutis.
la - - - rèm
des près ja'n

En-tre tant fem mu-tis des-près ja'n-
parla- rèm. En-tre tant fem mutis des- - près ja
par- la- - - rèm. En -tre tant fem mutis
par- - la- - - rèm . .

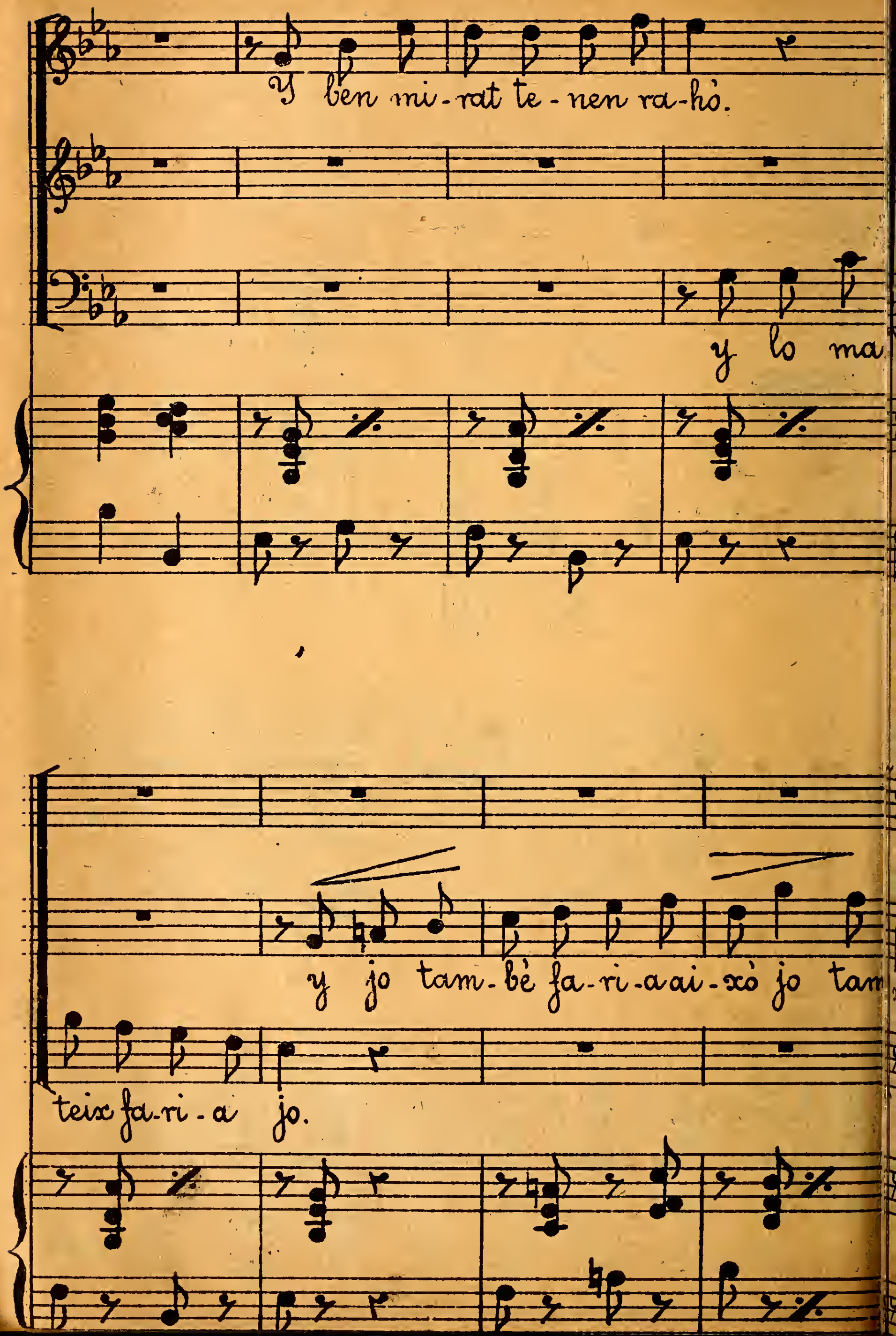
En_tretant fem mutis des_ _près ja'n
des_près ja'n par_la_rèm, èn tretant &a.
par_ la_ _ _ rèm des près — des_près — des_près ja'n
des_près, des près, des pres ja'n

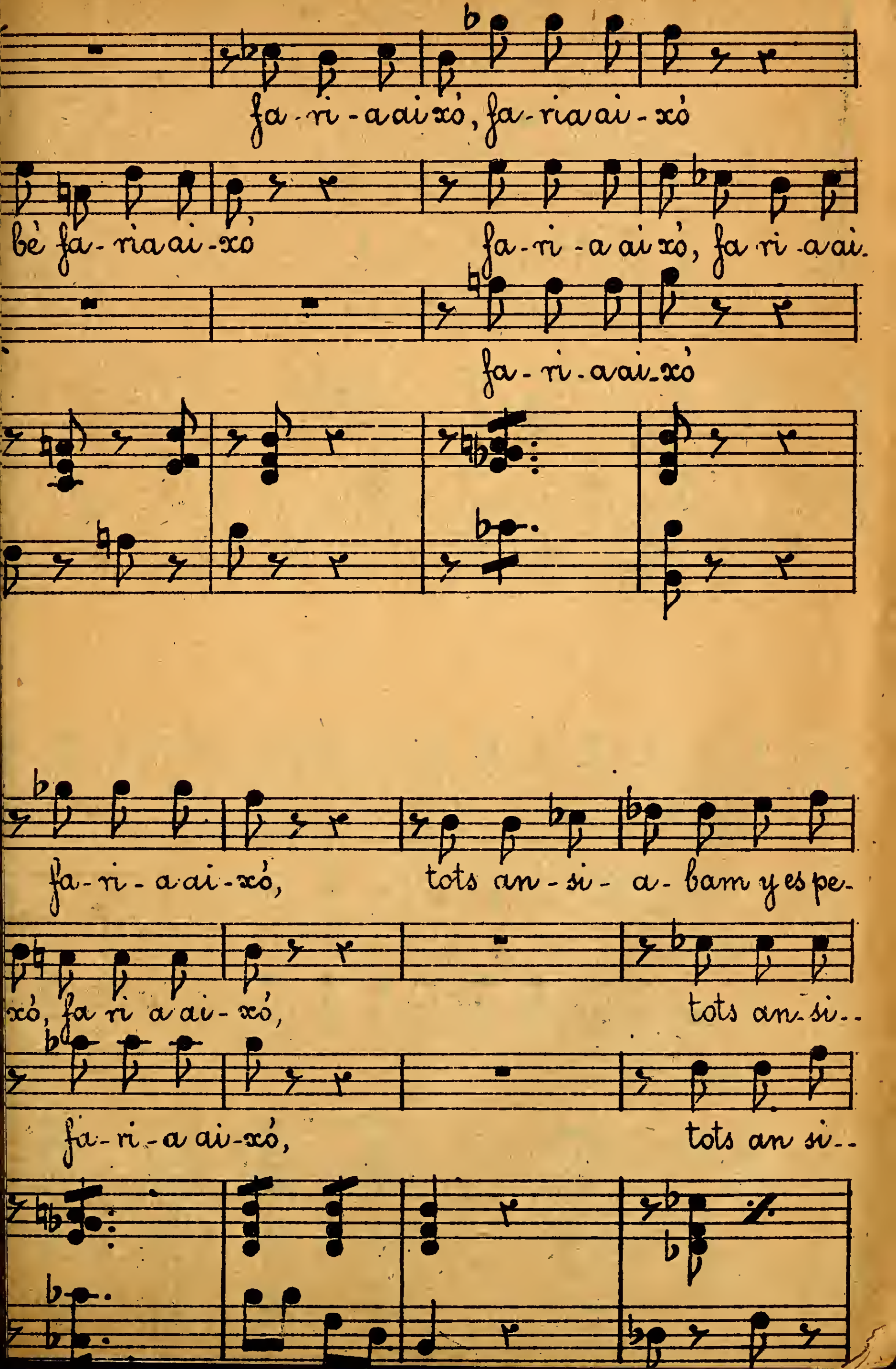

par - - - - - - la - rèm des prés, _ des - prés _ des prés, ja
par - - - la - - rèm des - prés, des prés, des prés, ja
par - - - - - la - rèm, ja'n par - la - rèm, ja'n par - la -
par - - - la - - rèm, &c.
ff

N° 10.

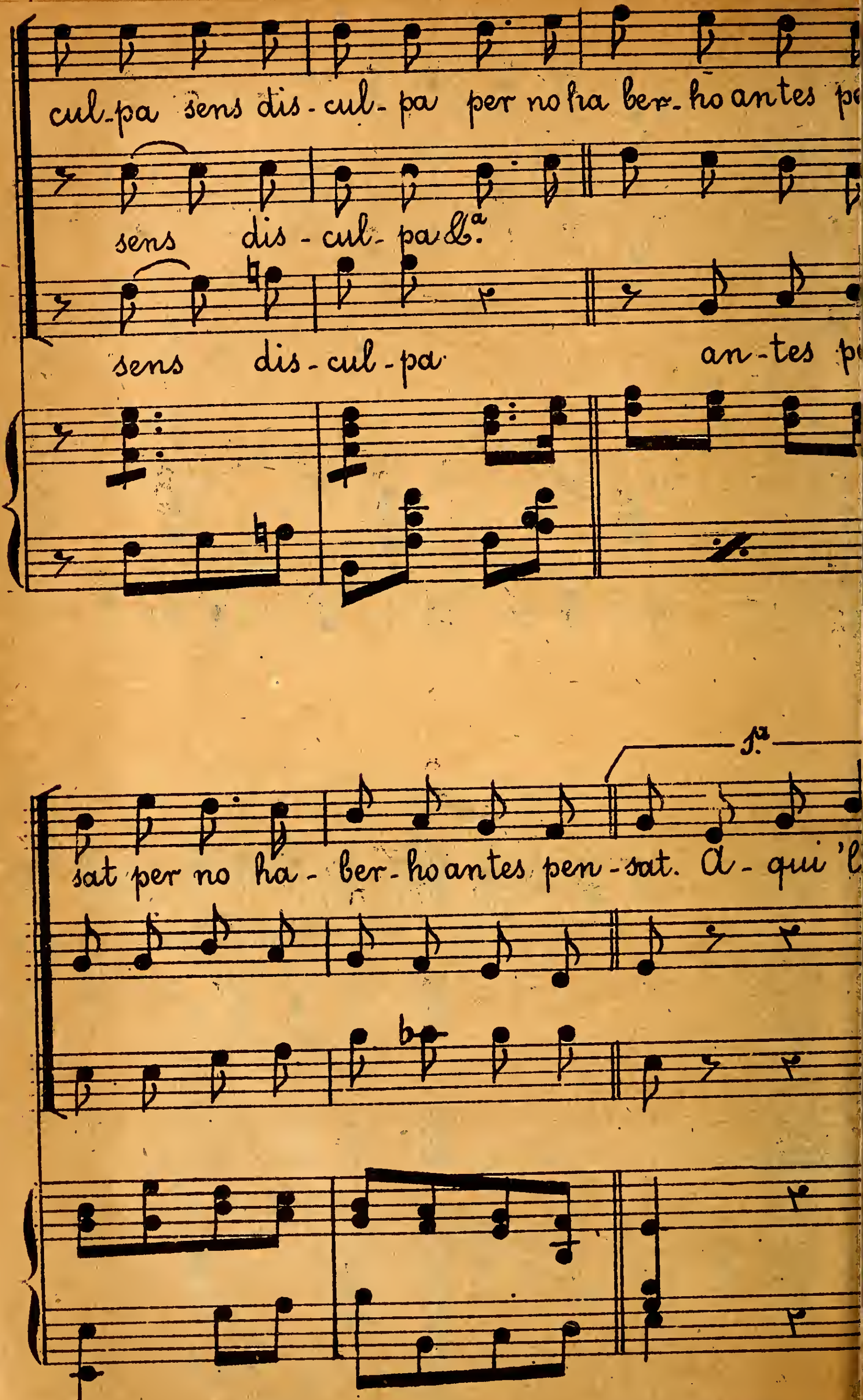

Y ben mi-rat te-nen ra-hò.
y lo ma
teix fa-ri-a jo.
y jo tam-bé fa-ri-a ai-xò jo tam

fa-ri-a ai xó, fa-ria ai-xó
bè fa-ria ai-xo
fa-ri-a ai xó, fa ri-a ai.
fa-ri-a ai-xó
fa-ri-a ai-xó,
tots an-si- a-bam y es pe.
xó, fa ri a ai-xó,
tots an-si..
fa-ri-a ai-xó,
tots an si..

ra- ban pro te gir nos tres pa- rents y ells s'en ri huen y ells
a - ban pro te gir nos tres pa- rents y ells
a- ban pro te gir nos tres pa- rents y ells
ri- huen y ells s'en ri- huen per que ren day ben con tents y ben
ri-huen &a.
ri-huen, &a.

tents hem fet fi - as - - - co
y un gran
A - qui 'ls tres 'ns hem portat, te - - nim
'ns hem portat,
xas - - - co.
'ns hem portat,

cul-pa sens dis-cul-pa per no ha ber-ho antes p
sens dis-cul-pa &c.a
sens dis-cul-pa an-tes p
1.a
sat per no ha-ber-ho antes pen-sat. A-qui 'l

2.
sat, an-tes pen-sat an-tes pen-
sat, an - tes pen sat an - - tes pen-
sat, per no ha ber ho antes pen sat, per no ha ber hoantes pen-
sat.
sat.
sat.
ff

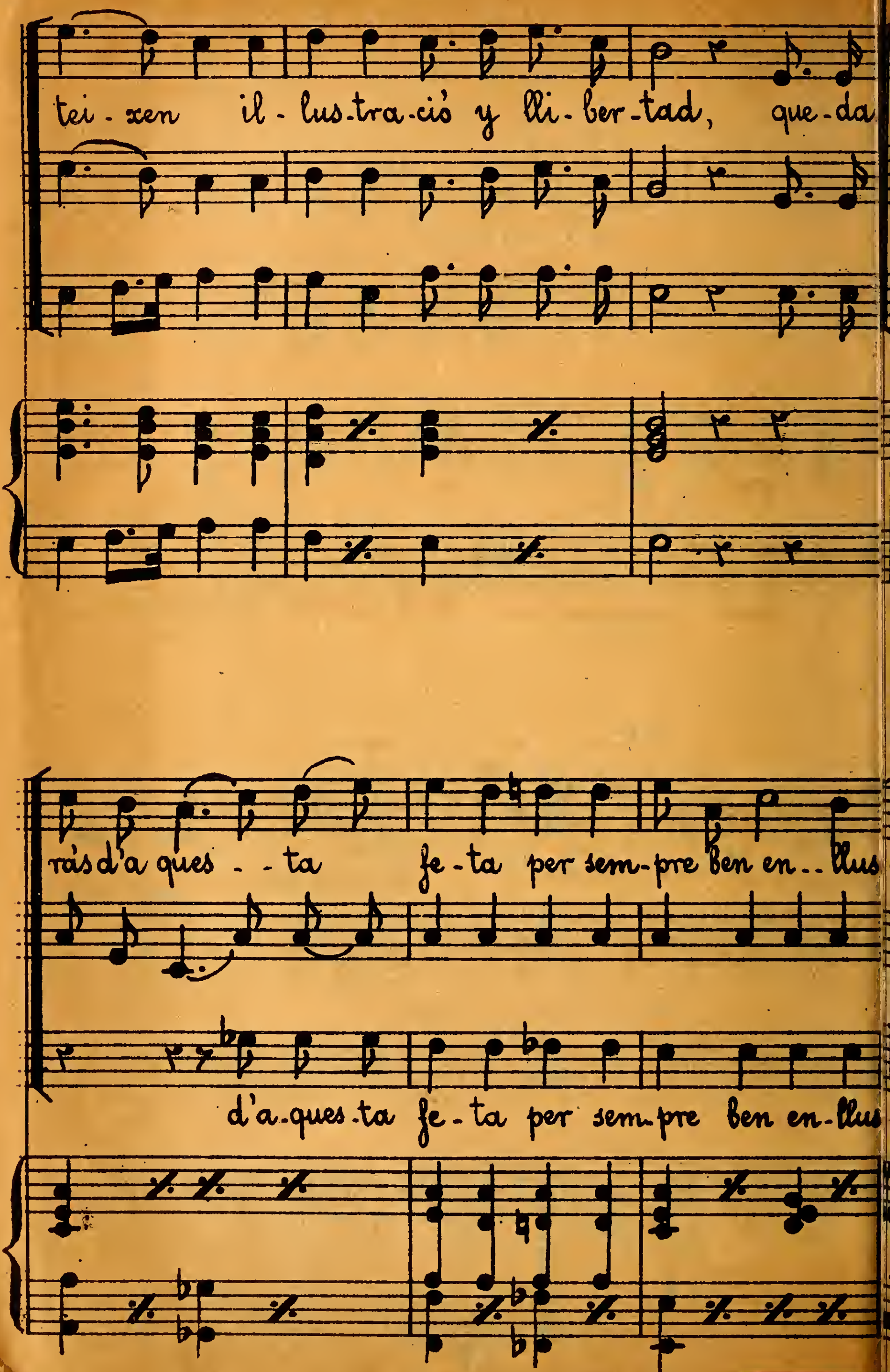
N.° 11. Final.

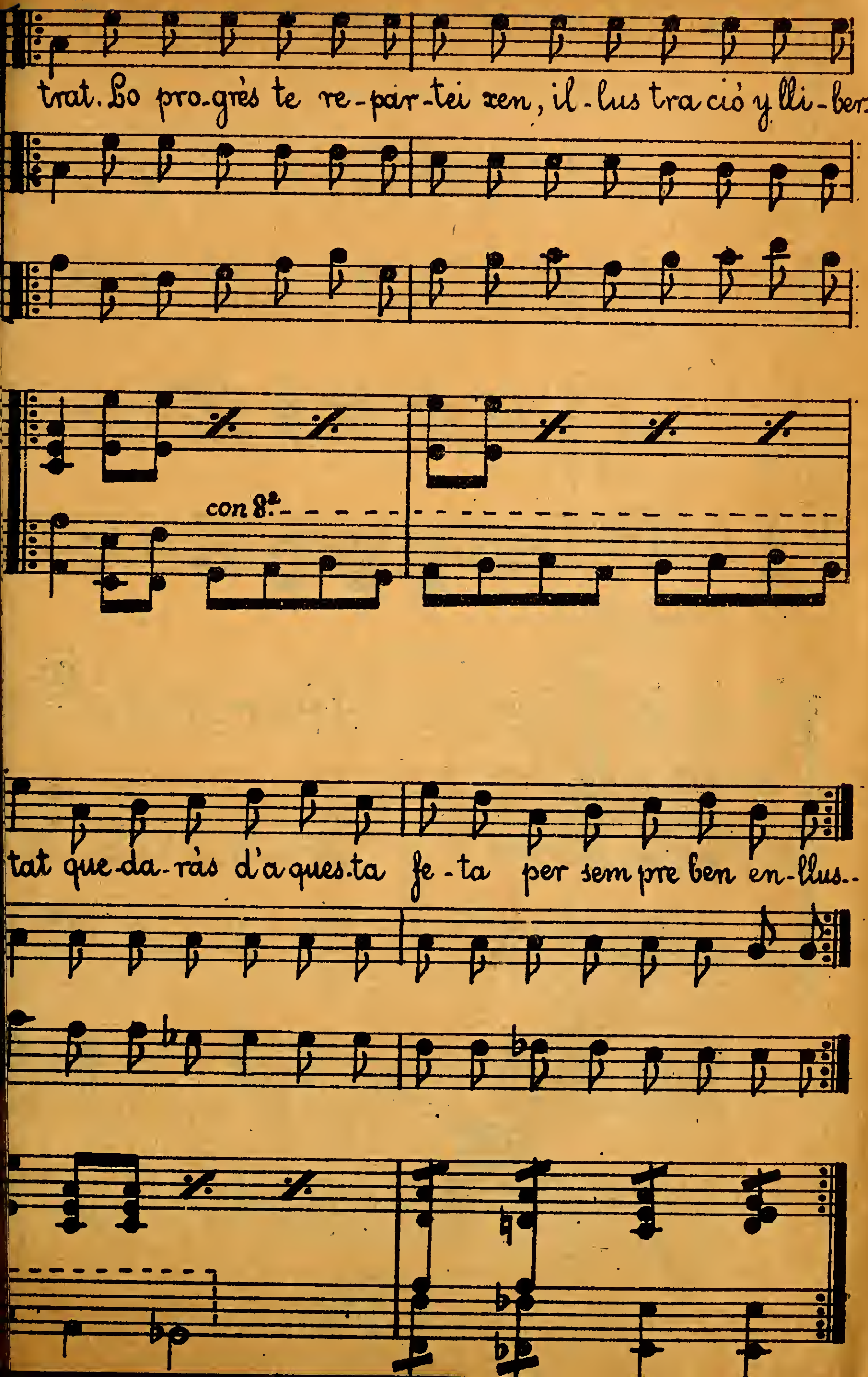

Più mosso.
Lo progreste re-partei xen il-lus-tració y lli-ber.
il-lus tra ció y lli-ber.
loco.
dim:
at que-da-rás deaquesta fe-ta per sem-pre ben en-llus.
at per sem pre ben en-llus.

trat que da-ràs d'aques- - ta —— fe - -ta— per sem
Ben en - - llus- -trat, per sen
que da ràs d'a questa fe-ta

pre ben en llus trat, que.da - ràs d'a.ques.ta fe - ta per sem.
que -da- ràs &c.
1.a
2.a
pre ben en llus.trat, que da. trat. Lo pro.grés te re - - par.

tei - xen il - lus.tra.ció y lli - ber - tad, que - da
ràs d'a ques - - ta fe - ta per sem - pre ben en - - llus
d'a.ques.ta fe - ta per sem.pre ben en - llus

trat. Lo pro-grès te re-par-tei-xen, il-lus tra ció y lli-ber-
con 8ª
tat que-da-ràs d'a ques-ta fe-ta per sem pre ben en-llus-

trat, ben en-llus-trat, ben en-llus-trat, ben en-ll
trat, ben en-llus-trat

FIN.